

SUOMEN
OLYMPIA-AKATEMIA

SUOMEN OLYMPIA-AKATEMIAN

14. ISTUNTO

HELSINGISSÄ 13.10.2001

FINLAND

KOSKA
URHEILU
ON IKUISTA

Suomen Olympiakomitean pääyhteistyökumppanit

KAIKEN LISÄKSI LÄHELLÄ.

Suomen Olympiakomitean yhteistyökumppanit

SUOMEN MATKATOIMISTO

SUOMEN OLYMPIA-AKATEMIA

SUOMEN OLYMPIA-AKATEMIAN 14. ISTUNTO
13.10.2001 HELSINGISSÄ

SUOMEN OLYMPIAYHDISTYS RY

TOIMITTAJAT JARI KANERVA JA VESA TIKANDER SUOMEN URHEILUKIRJASTO

KUVAT JARI KANERVA

KÄÄNNÖKSET VESA TIKANDER

KANSI MIKA LASSILA

SIVUNVALMISTUS K-SYSTEMS CONTACTS OY, HEINOLA

PAINATUS ESA PRINT OY, LAHTI 2002

© 2002 SUOMEN OLYMPIAYHDISTYS RY

ISBN 951-98941-0-1

LUKIJALLE

Kansainvälisen Olympia-akatemi-an idea esitettiin jo vuonna 1949, ja ensimmäinen Kansainvälinen akatemian istunto pidettiin vuonna 1961 Kreikassa, antiikin olympiakisojen kilpailupaikkojen läheisyydessä. Suomen Olympia-Akatemia perustettiin toukokuussa 1987, ja ensimmäinen istunto pidettiin saman vuoden joulukuussa Finlandia-talossa, Helsingissä.

Kansallisten olympia-akatemioiden toiminnassa keskeisellä sijalla on olympiakasvatuksen levittäminen. Kasvatustavoitteet tulevat olympia-aatteesta, joka pyrkii yhdistämään tasapainoisesti kehon, tahdon ja mielen. Olympismin tavoitteena on kehittää elämäntapaa, jossa ilo löytyy ponnistuksista, kasvatukselliset arvot hyvästä esimerkistä ja maailmanlaajuinen ihmisen kunnioittaminen urheilun eettisten arvojen pohjalta.

SUOMEN OLYMPIA-AKATEMIA

Suomen Olympia-Akatemia on ottanut tehtäväkseen olympismin vaalimisen, johon kuuluvat esimerkiksi urheilun arvomaailman tarkasteleminen ja eettiset keskustelut. Viime vuosien painopisteenä on ollut olympiakasvatus, joka on olympia-aatteen arvojen – reilun pelin, työn ja ponnistuksen, kan-

sainvälisyyden ja kansallisen identiteetin – oppimista.

Suomen Olympia-Akatemia on tuottanut ja päivittänyt uuden kasvatustavutuspaketin kouluja varten. Sen tarkoituksena on antaa opettajille välineet kertoa oppilaille olympismista ja olympialiikkeestä. Kansioon on koottu jokaiseen aineeseen soveltuvia tehtäviä ja materiaaleja, joiden avulla on helppo tutustua aiheeseen.

HELSINKI 2001

Suomen Olympia-Akatemian 14. istunto pidettiin Diana-auditoriossa, Helsingissä. Tilaisuuteen oli kutsuttu pääkaupunkiseudun urheiluihmiä kuuntelemaan ja keskustelemaan kasvatuksesta ja olympialiikkeestä. Päivän ohjelmassa oli katsaus lahjakkaiden urheilijoiden maailmaan sekä teoreettisella että käytännön tasolla. Lisäksi kuultiin Kansainvälisen olympiakomitean kuuluiset ja Suomen olympiakomitean suunnitelmat tulevaisuutta varten. Edelleen esiteltiin Helsinki 1952 -kisojen 50-vuotisjuhlavuoden tapahtumat.

HELSINGISSÄ 18.12.2001
JARI KANERVA

OLYMPIALIIKKEEN PERUSPERIAATTEITA

Olympismi on elämänfilosofia, joka jalostaa kehon, tahdon ja mielen ominaisuuksia ja yhdistää ne tasapainoiseksi kokonaisuudeksi. Olympismi kytkee urheilun kulttuurin ja kasvatuksen yhteyteen pyrkien näin löytämään elämäntavan, joka perustuu ponnistelusta löytyvään iloon, hyvän esimerkin kasvatukselliseen arvoon ja yleismaailmallisten eettisten perusperiaatteiden kunnioittamiseen.

Olympismin päämääränä on asettaa urheilu kaikkialla palvelemaan ihmisen harmonista kehitystä, edistää ihmisarvon säilyttämiseen pyrkivän rauhanomaisen yhteiskunnan luomista. Tätä tarkoitusta varten olympialiike osallistuu voimavarojensa sallimissa puitteissa yksin tai yhdessä muiden järjestöjen kanssa rauhaa edistäviin toimiin.

Olympialiikkeen tavoitteena on osallistua rauhanomaisen ja paremman maailman rakentamiseen kasvattamalla nuorisoa olympiahengessä ja ilman minkäänlaisia syrjintää harjoitettavan urheilun kautta, mikä edellyttää keskinäistä ymmärrystä ystävyuden, solidaarisuuden ja reilun pelin hengessä.

Olympialiikkeen toiminta, jota symboloi viisi yhteen liitettyä rengasta, on luonteeltaan maailmanlaajuista ja pysyvää. Se kattaa kaikki viisi mannerta. Se huipentuu olympiakisoissa, suuressa urheilujuhlassa, joka tuo yhteen koko maailman urheilijat.

Urheilun harjoittaminen on ihmisoikeus. Jokaisella yksilöllä tulee olla mahdollisuus harjoittaa urheilua omien tarpeidensa mukaan.

KOK:N PERUSKIRJA

SISÄLLYS

ISTUNNON AVAUS	8	
Anja Järvinen, Olympia-Akatemian puheenjohtaja		
TULEEKO URHEILUN LAPSITÄHDISTÄ HUIPPU-URHEILUJOITA?	11	
Kari Uusikylä, professori, Helsingin yliopisto		
KATSAUS KOK:N TILANTEESEEN	16	
Peter Tallberg, Kansainvälisen olympiakomitean jäsen		
50 VUOTTA HELSINGIN OLYMPIAKISOISTA VUONNA 2002	19	
Jouko Purontakanen, Suomen Olympiakomitean pääsihteeri		
ETELÄ-SUOMEN LIIKUNTA JA URHEILU VUONNA 2002	21	
Martti Huhtamäki, puheenjohtaja, Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu		
NUOREN URHEILIJAN KASVAMINEN HUIPULLE	23	
Haastateltavana taitoluistelija Elina Kettunen ja hänen valmentajansa Susanna Haarala. Haastattelijana Anna Sorainen, viestintäpäällikkö, Suomen Olympiakomitea		
URHEILU VAI OPISKELU? VAI MOLEMMAT?	26	
Tuuli Merikoski-Silius, opinto-ohjaaja, Suomen Olympiakomitea		
SUOMALAISEN HUIPPU-URHEILUN UUDET HAASTEET	30	
Tapani Ilkka, puheenjohtaja, Suomen Olympiakomitea		
KOULUJEN OLYMPIAKASVATUSMATERIAALI	34	
Anja Järvinen, Olympia-Akatemian puheenjohtaja Petri Haapanen, opettaja, Vääksyn koulu		
RAPORTIT		
KANSAINVÄLISEN OLYMPIA-AKATEMIAN ISTUNNOSTA KREIKASSA		
Anja Järvinen ja Mirja Virtala 29.7. – 5.8.2001		38
Katja Huotari ja Tommi Ojanen 19.6.–4.7.2001		43
Petri Haapanen 20.–27.7.2001		48
ISTUNNON OHJELMA	54	
OSALLISTUJAT	55	
SUMMARY IN ENGLISH	58	

Istunnon avaus

Anja Järvinen, Olympia-Akatemian puheenjohtaja

SUOMEN OLYMPIA-AKATEMIAN XIV ISTUNTO 13.10.2001 HELSINGISSÄ

Hyvät kutsuvieraat, arvoisat Suomen Olympia-Akatemian XIV istunnon osanottajat, hyvät naiset ja herrat.

Olympia-Akatemian puolesta toivotta teidät sydämellisesti tervetulleiksi tähän istuntoomme.

Olen erittäin iloinen, että näin suuri joukko on ottanut kutsumme vastaa. Hjärtligt välkommen vår gäst från Sveriges olympiska akademi ja teretulemast meä kylälinen Eestist.

Olympialiikkeessä on monenlaisia traditioita. Yksi niistä on se, että sekä kansainvälisen että kansallisen akatemian istunto aloitetaan aina kreikkalaisen Spiridon Samaran vuonna 1896 säveltämällä Olympiahymnillä, joka kuunnellaan aina seisten.

Arvoisat läsnäolijat, jos kysyisin teiltä: kuka oli nykyaikaisen olympialiikkeen ja nykyaikaisten olympiakisojen perustaja, niin vastaus tulisi heti. Mutta jos kysyisin: millaisia unelmia Pierre de Coubertinillä oli, se pistäisi jo vähän miettimään. Ainakin hän halusi levittää elämänfilosofiaa, joka yhdistää kehon, tahdon ja mielen. Hän puhui urheilun kasvatuksellisesta voimasta ja halusi kehittää elämäntapaa, jossa ilo löytyy ponnistuksesta, kas-

Suomen Olympia-Akatemian puheenjohtaja Anja Järvinen avasi istunnon.

vatukselliset arvot hyvästä esimerkiksi ja maailmanlaajuinen ihmisen kunnioittaminen urheilun eettisten arvojen pohjalta. Alusta alkaen hänellä oli unelmana perustaa kulttuurikeskus, jonka kantavana voimana olisivat nämä olympiaihanteet. Hänen mielestään maailman eripuolilta olevien ihmisten olisi kokoonnettava yhteen keskustelemaan olympialiikkeestä ja tutkimaan ja

kehittämään niitä mahdollisuuksia, joita se voi yleiselle kasvatustyölle tarjota. Tämän unelman toteutumisen kesti kymmeniä vuosia.

KANSAINVÄLINEN OLYMPIA- AKATEMIA – IOA

Vihdoin vuonna 1949 KOK päätti perustaa Kansainvälisen Olympiakatemian (International Olympic Academy – IOA), jonka tehtävänä on olympiakasvatuksen kehittäminen ja levittäminen. Sen kotipaikkaksi valittiin Kreikan Peloponnesoksessa sijaitseva Olympia, antiikin Olympian kisojen pitopaikka. Kreikan olympiakomitealle annettiin tehtäväksi akatemian toiminnan järjestäminen ja johtaminen. Se vihittiin kesällä 1961. Siitä lähtien IOA:n toiminta on jatkunut keskeytyksittä. Osanottajat majoitettiin teltoihin vuoteen 1967, jolloin valmistui ensimmäinen rakennus. Nykyisin siellä on majoitustilaa 300 osanottajalle ja vuonna 1995 valmistui uusi kongressirakennus, jossa on suuri luentosali, ryhmätyötiloja ja olympialiikettä varsin monipuolisesti käsittelevä kirjasto. Alueella on kolme muistomerkkiä: Pierre de Coubertinin muistomerkki, jonka alle on haudattu hänen sydämensä, kreikkalaisen Ioannis Ketsesoksen ja saksalaisen Carl Diemin muistomerkki. Jokainen istunto alkaa seppeleen laskulla näille muistomerkeille.

IOA:n tavoitteena on palvella olympiaperheen jäseniä kansainvälisenä keskuksena, jossa voidaan vapaasti ilmaista ja vaihtaa mielipiteitä olympialiikkeen ajankohtaisista asioista ystävyyden ja yhteistyön hengessä.

IOA järjestää vuosittain viikosta kuuteen viikkoon kestäviä istuntoja nuorille urheilijoille, opiskelijoille, kasvattajille, urheilutoimittajille, olympiakomiteoiden ja akatemioiden puheenjohtajille ja jäsenille, kansainvälisten liittojen jäsenille. Sekä luennot että ryhmätyöt käsittelevät olympiafilosofiaa ja olympiaaateetta, jossa korostetaan keskinäistä kunnioitusta, fair play-henkeä, tasa-arvoa, suvaitsevaisuutta, rauhan aateetta sekä urheilun eettisiä arvoja. Istuntojen aikana osanottajat saavat ainutlaatuisen tilaisuuden tutustua eri maiden kulttuureihin ja niihin varsin erilaisiin olosuhteisiin, joissa ihmiset toimivat olympialiikkeen hyväksi.

Hallintoa varten KOK on asettanut kansainvälisen olympiakomission. Se on yhteiselin, jonka muodostavat KOK:n, kansallisten olympiakomiteoiden, kansainvälisten liittojen ja Kreikan olympiakomitean edustajat.

KANSALLISET OLYMPIA-AKATEMIAT

Kansainvälinen Olympiakomitea on asettanut kansallisten olympiakomiteoiden tehtäväksi kehittää ja suojata olympialiikettä omissa maissaan. Olympialiikkeen kehittämiseksi KOK tarkoittaa olympiaaateen tunnetuksi tekemistä, sen perusarvojen – reilun pelin, yhteishengen ja suvaitsevaisuuden – toteuttamista kaikilla elämän aloilla, ja urheilun ja liikunnan kasvatuksellisten arvojen edistämistä. Tämän kasvatustehtävän Suomen Olympiakomitea on antanut vuonna 1987 perustamalleen Olympia-Akatemialle. Tällä hetkellä toimii yli 100 kansal-

lista olympia-akatemiaa eri puolilla maapalloa.

SUOMEN OLYMPIA-AKATEMIA

Suomen Olympiakomitea nimeää jäsenet Olympia-Akatemiaan, joka on olympiakomitean alainen valio-kunta. Tällä hetkellä akatemiassa on 11 jäsentä, joiden toimikausi on olympiadin mittainen.

KOK on määritellyt kansallisten olympia-akatemioiden tehtävät. Lyhyesti sanottuna ne ovat edistää olympialiikkeen eettisiä ja kasvatuk-sellisia arvoja. Suomen Olympia-Akatemian pääasiallisiksi toiminta-muodoiksi ovat vakiintuneet aka-temian vuosittain järjestettävät istun-not ja kouluille suunnattu olympia-kasvatusprojekti.

AKATEMIAN ISTUNNOT

Avajaisistunto järjestettiin joulu-kuussa 1987 Finlandia-talossa Hel-singissä liittyen Suomen Olympia-komitean 80-vuotisjuhliin. Valtakun-nallisista istunnoista siirryttiin vuon-na 1990 maakunnallisiin tilaisuuksiin. Tavoitteena oli saada olympialiikkeen piiriin laajempia kansalais-ryhmiä ja akatemian toiminnalle ja kasvatustyölle enemmän näkyvyyttä mediassa. Elokuussa 1997 järjestetiin Kreikan Olympiassa akatemian 10-vuotisjuhlaistunto. Ensi vuoden toimintasuunnitelmassa on yhteinen istunto Viron olympia-akatemian kanssa syyskuussa Olympiassa. Istuntojen osanottajat ovat kunnan-päättäjiä, virkamiehiä, opettajia, urheilujärjestöjen edustajia, valmenta-jia, urheilijoita ja opiskelijoita. Istun-

tojen yhteydessä olemme tehneet yhteistyötä SLU:n aluetoimistojen kanssa ja tässä yhteydessä haluan kiittää ESLU:a hyvästä yhteistyöstä tämän istunnon järjestelyjen yhteydessä. Jokaisesta istunnosta laadi-taan raportti, jossa on kaikki alus-tukset ja niistä lyhyt yhteenveto eng-lanniksi.

OLYMPIAKASVATUS- PROJEKTI

Vuodesta 1995 lähtien akatemial-la on ollut käynnissä maamme pe-ruskouluille suunnattu olympiakas-vatusprojekti. Maamme kouluille asetetuilla kasvatustavoitteilla on samat päämäärät kuin olympialiik-keellä: kasvattaa nuorista henkisesti ja fyysisesti tasapainoisia, yhteistyö-kykyisiä, itsenäisiä, suvaitsevaisia ja rauhantahtoisia kansalaisia, jotka toteuttavat elämässään reilun pelin sääntöjä. Tähän kasvatustyöhön olympia-aate tarjoaa oivan keinon lasten ja nuorten vanhemmille, opettajille ja valmentajille. Apuvälineeksi tähän kasvatustehtävään Suomen Olympia-Akatemia on tuot-tanut oppimateriaalipaketin, jonka uusittu versio ilmestyi viime vuon-na. Tänäkin esitellään perusmateri-aali ja lisämateriaali-paketti, joka on valmistettu Salt Lake Cityn talvi-kisoja silmällä pitäen. Tarkoitus on, että tutustumalla olympialiikkeen perusarvoihin lapset itse tehden opettajiensa vanhempiensa tai valmentajiensa tukemina kokevat hen-kilökohtaisesti, mitä reilun pelin, yhteishengen ja suvaitsevaisuuden käsitteet arkipäivän tilanteissa tar-koittavat. Vuodesta 1995 lähtien sadoissa kouluissa opettajat ja op-pilaat ovat käyttäneet materiaalia

opetuksessa. Viimeisin suurempi projekti oli viime helmikuussa Vuokatissa pidettyjen Euroopan nuorten olympiapäivien yhteydessä. Tuolloin n. 45 koulua tutustui olympia-aatteisiin akatemian materiaalia käyttäen.

Palaute akatemian olympiakasvatusmateriaalin käyttäjiltä on ollut positiivista. Materiaali soveltuu myös urheiluseurojen käyttöön. Coubertin ei turhaan korostanut urheilun kasvatuksellista arvoa. Kodin ja koulun rinnalla urheilujärjestöillä ja urheiluseuroilla on tärkeä kasvatustehtävä. Kaikille lapsille ja nuorille pitäisi antaa mahdollisuus monipuoliseen liikuntaan, johon sisältyy liikunnan ilo ja riemu. Liikunnan pitää olla tavoitteellista, mutta kullekin ikäkaudelle sopivaa. Urheiluseurassa nuori oppii yhdessä muiden kanssa sosiaalisia taitoja ja erilaisten tunnekokemusten kautta saa valmiuksia elämää varten. Siksi nuorille pitäisi antaa kokeimmat opettajat ja valmentajat, koska he ovat usein vanhempiakin tärkeämpiä kasvattajia, jotka omalla työllään ja esimerkillään luovat pohjan nuorten arvomaailmaan ja muokkaavat nuorten asenteita.

KANSALLINEN JA KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Kotimaassa olympia-akatemian yhteistyökumppaneita ovat olleet SLU:n aluetoimistot, peruskoulujen opettajat ja oppilaat, muutamien päiväkotien opettajat ja esikoululaiset, opetusministeriö, Helsingin Opetusvirasto, Suomen Urheilumuseo ja useat urheiluopistot vain muutamia mainitakseni.

Ruotsin Olympia-akatemian edustaja Lizzelott Magnusson saa osallistumistodistuksen Anja Jarviseltä ja Tapani Ilkalta.

Akatemia lähettää joka vuosi osanottajat IOA:n istuntoihin Olympiaan. Jokaiselle lähtijälle annetaan tietoa olympialiikkeestä, Suomen Olympia-Akatemiasta ja sen toiminnasta sekä IOA:sta.

Pohjoismaista yhteistyötä elvytettiin viime keväänä Kööpenhaminassa. Yleensä lähetämme osanottajan muiden Pohjoismaiden olympia-akatemioiden istuntoihin ja aina silloin tällöin myös Ruotsista ja Norjasta on ollut osanottaja meidän istunnossa. Saksan olympiakomitean ja akatemian kanssa on aktiivinen yhteistyö jatkunut jo vuosia. Olemme saaneet sekä materiaalia että käytännön vinkkejä toimintaamme. Kanadan, Australian ja viimeksi Uuden-Seelannin kanssa on vaihdettu olympiakasvatusmateriaalia ja ideoita. Viron olympia-akatemian kanssa olemme tehneet monenlaista yhteistyötä ja ruohonjuuritasolla on ollut aktiivista ja motivoivaa toimintaa. Ensimmäiset koululaisten

olympiakisat järjestettiin Tartossa viime vuonna ja meiltä kisoihin osallistui Haagan ala-aste. Viime keväänä olympia-akatemia yhdessä Helsingin opetusviraston ja Haagan ala-asteen kanssa järjesti kisat Eläintarhan urheilukentällä. Seuraavat ovat taas lahden toisella puolella ja ehkä talvikisoina. Halukkaita kouluja tähän vaihtoon on ilmaantunut useita.

KOK järjestää melkein vuosittain erilaisia kilpailuja. Olympia-Akatemia on hoitanut käytännön järjestelyt ja kerännyt ja lähettänyt kilpailutyöt niin piirustus- kuin kirjoituskilpailuihin. Parhaillaan on menossa kirjoituskilpailu, johon odotamme runsaasti kirjoitelmia 31.10 mennessä.

POIMINTOJA VUODEN 2002 TOIMINTASUUNNITELMASTA

Ensi vuonna tulee kuluneeksi 50 vuotta Helsingissä järjestetyistä olympiakisoista. Niiden kunniaksi järjestetään juhlallisuudet olympiastadionilla. Niiden järjestelyissä myös akatemia on mukana. Näistä suunnitelmista kertoo tarkemmin Suomen Olympiakomitean pääsihteeri Jouko Purontakanen ja Martti Huhtamäki ESLU:sta. Ensi vuoden Olympia-Akatemian istunto tulee olemaan laaja valtakunnallinen istunto täällä Helsingissä. Ensi keväänä järjestetään ensimmäinen nuorten istunto, joka on suunniteltu nimenomaan nuorille osanottajille (alle 35 v.). Se järjestetään urheiluopistolla, jolloin ohjelmassa on varmasti myös liikunnallisia aktiviteetteja.

Syyskuussa järjestämme yhdessä Viron olympia-akatemian kanssa yhteisistunnon Olympiassa. Tämä istunto on tarkoitettu kaikille kasvatäjille ruohonjuuritasolta huipulle.

LOPUKSI

Urheilun uskottavuus pitää palauttaa. Urheilun myönteistä imagoa pitää nostaa. Näin voimme todeta jälleen kerran. Suomen Olympia-Akatemia tekee tätä työtä kouluissa luomalla myönteistä asennetta olympialiikettä ja olympiaurheilua kohtaan oppilaiden, opettajien ja vanhempien keskuudessa. Kouluilta saadussa palautteessa sanotaan mm., että olympia-aate on yhä elävä ja ajankohtainen siellä missä lapsemme kasvavat ja oppivat ja yhdessä olympia-akatemian kanssa voimme edistää olympialiikkeen tervettä sanomaa.

Olympialiikkeen periaatteet on vahvasti ankkuroitu humanismiin ja urheilun eettisiin arvoihin. Päämääränä on rakentaa rauhanomaisempaa ja parempaa maailmaa kasvatamalla nuoria urheilun avulla ja olympia-aatteen hengessä suvaitsemaan ja ymmärtämään paremmin toisiaan. Suomen Olympia-Akatemia tekee tätä työtä mm. yhdessä opettajien ja oppilaiden, vanhempien ja valmentajien kanssa. Tämän vuoden rauhanpalkinnon saaja, YK:n pääsihteeri Kofi Annan, on korostanut urheilun merkitystä kansojen välisen ystävyyden ja yhteisymmärryksen välineenä.

Arvoisat osanottajat. Näillä sanoilla avaan Suomen Olympia-Akatemian XIV istunnon.

Kari Uusikylä, professori, Helsingin yliopisto

TULEEKO LAPSITÄHDISTÄ HUIPPU-URHEILIJOITA?

Miksi puhun lahjakkuudesta? Muistan hyvin tarkasti tammi-kuun 1986, kun huomasin, että kasvatustieteilijät eivät olleet tutkineet juurikaan lahjakkuutta ja sen kehittymistä. Huomasin sen mielenkiintoiseksi tutkimusaiheeksi, ja ryhdyin ottamaan asiasta selvää. Käsittelem nyt mitä urheilulahjakkuus on, mutta katselen sitä hieman laajemmas-ta perspektiivistä, koska lahjakkuuden kehittäminen on aivan samanlainen prosessi riippumatta lahjakkuuden laadusta.

Ensinäkin onko lahjakkuus synnynäistä, geeneissä, perimässä vai onko niin, että kaikki ovat lahjakkaita jos vain haluavat? Annan esimerkin: normaalijakautuman mukaan pitkiä ihmisiä on vain muutama prosentti ja suurin osa ihmisistä on keskimittaisia, näin kaavamaisesti esitettyinä monet ominaisuudet jakaantuvat normaalisti. Tämä pätee myös lahjakkuuteen, mutta se on vain lähtökohta. Jos tarkastellaan älykkyysjakautumaa, niin testit mitaavat luotettavasti sellaista ominaisuutta kun älykkyuden G-tekijä. Se on testiälykkyyttä, jolloin ihminen pystyy ajattelemaan loogisesti ja pystyy toimimaan tarkoituksen mukaisesti eri tilanteissa. Mutta testiälykkyys on vain älykkyys sinänsä, eikä sitä voi samaistaa niin kuin se olisi koko lahjakkuus.

Kari Uusikylä on perehtynyt urheilijoiden lahjakkuuteen.

Seuraavaksi esittelen ehkä eniten suosiota saaneen lahjakkuuden jaottelun, sen kautta voidaan pohtia mitä erityislahjakkuutta eri urheilulajeissa voidaan tarvita. Amerikkalainen Howard Gardner on 20 vuotta tutkinut erilaisia erityislahjakkuuksia, joista hän käyttää sanaa intelligenssi, sen vuoksi, että Gard-

ner vastustaa älykkyyden nostamista ainoaksi lahjakkuuden lajiksi. Aluksi hänellä oli seitsemän intelligenssiä: loogis-matemaattinen, kielellinen, spatiaalinen (avaruudellinen hahmotuskyky), musiikillinen, kehollis-kinesteettinen, interpersonalistinen (kyky tulla muiden kanssa toimeen) ja intrapersonalistinen (esim. näyttelijät, kyky nähdä ikään kuin sisikuntaansa) Nyt hän on lisännyt luetteloonsa seuraavat kaksi: naturalistinen (esim. luonnontieteilijöiden kyky tehdä loogisia luokituksia) ja puolikkaana henkis-eksistentiaalinen, jonka avulla syntyy kuudennen aistin kaltainen ominaisuus ymmärtää elämän olenaisuuksia. Aluksi suhtauduin Gardnerin teoriaan kyynisesti hymähdellen, mutta nyt tutkittuani asiaa tarkemmin olen ymmärtänyt, että näillä kaikilla lahjakkuuden lajeilla on vankka fysiologinen pohjansa. Näiden pohjalta voidaan pohtia mitä ominaisuuksia eri urheilulajeissa tarvitaan. Ehkä kaikissa lajeissa ei tarvitse olla loogis-matemaattinen nero, paitsi jos pelaa shakkia. Kielellistä intelligenssiä tarvitaan pallopeleissä sen verran, että osaa sanoa: ”syötä”. Spatiaalista eli avaruudellista hahmotuskykyä tarvitaan esimerkiksi jalkapallossa. Katsokaa vaikka Jari Litmasta, joka salaman nopeasti hahmottaa kolmiulotteisesti tilan ja pystyy syöttämään heti nerokkaasti, myös kehollis-kinesteettistä lahjakkuutta tarvitaan varmasti, sillä se on aivojen ja kehon yhteistyötä. Interpersonalistista kykyä tarvitaan etenkin joukkuelajeissa. Mitä joukkuepelistä tulisi jos joukkue ei pysty toimimaan yhdessä?

Miten lahjakkuus kehittyy? Mielestäni on olemassa synnynnäistä lahjakkuutta, mutta kuinka paljon sitä on esimerkiksi älykkyydestä? Sillä ei ole oleellista merkitystä, vaikka esimerkiksi urheilijasuvut tuottavat usein urheilijoita. On siis olemassa ominaisuuksia, jotka tekevät lajin harrastamisen helpoksi (esim. koripalloilijoiden pituus). Mutta kuukaan ei synny varustautuneena esimerkiksi uimarin tai satasen juoksijan geeneillä. Ihmisillä on erilaisia ominaisuuksia, jotka tekevät hänelle helpommaksi valita tiettyjä harrastuksia ja lajeja. Kun ihminen syntyy varustettuna tietyllä geeniperimällä alkaa kasvu kohti aikuisuutta. Matkalla aikuisuuteen tapahtuu paljon asioita. Kasvatuksellista kannalta tärkeintä on huomata kuinka pitkä prosessi lahjakkuuden kehittäminen on. Ymmärrän vanhempien halun nopeisiin tuloksiin, mutta tämä voi äärimuodoissaan saada aivan sairaita ilmentymiä. Esimerkiksi Amerikassa on Better Baby –instituutti, siellä tulevan tähden valmentaminen aloitetaan jo ennen syntymää luonnollisesti. Äidin kohdussa olevalle sikiölle annetaan kehittäviä virikkeitä, jotta ei hukata aikaa. Äidillä on täysi vastuu kehitymisestä. Vuoteen reunalla on kuvia suurmiehistä ja luettelot heidän saavutuksistaan, ja näin kasvatetaan parempaa lasta. Mainoksissa väitetään, että jo viisivuotiaana he juoksevat neljän kilometrin aamulenkin, puhuvat japania ja tekevät lautan, jolla purjehtivat; vanhemmat itkevät rannalla. Lisäksi esitteen mukaan lapset ovat tavattoman kauniita. Kai se on uskottava, että näin tapahtuu, mutta tässä-

kin on vakava puolensa; 15-vuotiaana nämä samat lapset ovat psykologin oven takana ensimmäisen itsemurha yrityksen jälkeen, koska lapselle on rankaa, että hänet hyväksytään vain täydellisenä ja joka päivä pitää saavuttaa asetetut tavoitteet, sanovat asiantuntijat.

Lahjakkuuden kehitys voidaan jakaa ulkoisiin ja sisäisiin katalyytteihin. Jos halutaan valmentaa urheilija huipulle, on vaikea kuvitella, että se onnistuu ilman omaa persoonallista sisäistä motivaatiota. Jos lapsi ”sidotaan” flyygeliin niin kehitystä tapahtuu vain tiettyyn pisteeseen, mutta millä kustannuksella se tapahtuu. En ole kertomassa, mihin raja asetetaan tai kuinka paljon kasvattajat ja valmentajat vaativat lapsilta. Siihen ei ole reseptiä tai käsikirjaa, sillä jokaisen lapsen kohdalla täytyy nähdä se missä rajat liikkuvat, koska kaikilla ne ovat todennäköisesti eri paikassa. Oman näkemykseni mukaan lapsen psyykettä ei saisi turmella liiallisella pakottamisella. Mistä motivaatio ja rakkaus kaiken tekemiseen tulee? Kaikkein parasta on se, että löytää sen oman lajinsa – olkoon se mikä hyvänsä. Tutkimusten mukaan jo 5 – 6-vuotiailla näkyy, mihin heillä on luontaisia kykyjä. Ja jos heillä on tilaisuus kokeilla useita asioita niin luontaisten ominaisuuksien mukaan he hakeutuvat heidän ominaisuuksiinsa sopivien harrastusten pariin. Vanhemmilla, opettajilla ja valmentajilla on tärkeä rooli lahjakkuuksien tukemisessa. He ovat kuitenkin tukihenkilöitä eikä varsinaisia lahjakkuuden lähteitä, jotka kaatavat lapsen joitain ominaisuuksia. Ai-

kanaan nähdään miten lahjakkuuksista on kehittynyt erityislahjakkuuksia akateemisilla, teknisillä, taiteellisilla, urheilullisilla, ja sosiaalisilla aloilla. On aivan selvää, että jossain vaiheessa ihminen tekee päätöksen, mitä lahjakkuutta hän ryhtyy kehittämään jos hän haluaa huipulle. Tärkeä päätös on myös se, mihin asti olen valmis lahjakuuttani kehittämään. Onko onnellista olla maailman huippu jollakin alalla. Pitääkö siihen tähdätä vai riittääkö Suomen mestaruus, piirinmestaruus vai perheen parhaana oleminen. Joka tapauksessa tämä 20 vuoden kasviprozessi riippuu hyvin monista asioista, ja mikä on hyvin tärkeä ymmärtää, että lahjakkuus on prosessi. Lahjakuutta syntyy ja sitä sammuttaa, joskus nousee joku keskin kertaisuus yllättää. Jos ajatellaan 6 – 8-vuotiaista lapsilahjakuutta, niin kymmenen vuoden kuluttua vaaditaan täysin erilaisia psykofyysisiä ominaisuuksia kuin kahdeksanvuotiaana eli kun ne, joita ei ole poltettu loppuun liian aikaisin voivat nousta vielä.

Ruotsalainen lahjakkuustutkija Anders Ericsson kerää konferensseissa vihat päällensä toteamalla, että ei ole olemassa synnynnäistä lahjakuutta. Hänen sanomansa on, että lahjakkaaksi oppii. Siinä on yksinkertainen systeemi: jos harjoittelet jotain asiaa tehokkaasti ja määrätietoisesti esimerkiksi musiikissa tai urheilussa 10 000 tuntia, niin se takaa, että olet huipulla. En tiedä kuinka tosissaan Ericsson on tässä asiassa, mutta riippuu varmaan lajista missä onnistutaan. Muita vaikuttavia tekijöitä ovat levon ja

harjoittelun suhde ja vaadittavan suorituksen eri osa alueet.

Jos ajatellaan lapsiurheilua ja lahjakkuuden kehittämistä, niin keskeistä on se mikä tämä lapsi on. Millä edellytyksillä hän suostuu kehittämään lahjakkuuttaan ja harrastamaan asioita? Periaatteessa kun yksilölle asetetaan ulkoisia vaatimuksia, niin hänellä on neljä mahdollisuutta: ensimmäinen mahdollisuus on, että ihminen sopeutuu kiltisti. Tekee juuri niin kuin käsketään, tämä on luontevaa lapsuudessa. Sopeutuminen on yleisin malli kaikilla aloilla. Esimerkiksi koulussa pärjää ne parhaiten, jotka sopeutuvat, yrittävät koko ajan. Heillä on tarve näyttää, että olen hyvä tai parempi kuin muut. Mutta silloin pitää kysyä: millä ehdoilla se tapahtuu ja kenen parhaaksi? Mutta on ihmisenarvoista elämää vain myöntyä ja sopeutua koko ajan, kenen kustannuksella se tehdään? Kukaan ei ole vain lahjakkuusfaktori vaan kaikki ovat ihmisiä. Monet vetäytyvät odotusten paineista. On kivempi heittäytyä keskinkertaiseksi kuin pyrkiä huipulle jos se aiheuttaa liikaa henkisiä kustannuksia. Toiset hylkäävät odotukset. Esimerkiksi 17-vuotiaana heittää mailan isälleen ja sanoo pelaa itse, kun sinä tätä halusit. Tai toiset paineisaan heittäytyvät kapinallisiksi. Esimerkiksi murrosikäisten uhma ei ole merkki itsenäistymisestä vaan enemmänkin rajojen hakemista ja huomion haluamista. Ihanne lienee odotusten ylittäminen. Parhaassa tapauksessa ihmisestä tulee tasapainoinen ja onnellinen lahjakkuuten-

sa kehittäjä, joka on kiitollinen, että on saanut harrastaa tätä. Hän ei vain tee asioita mekaanisesti vaan on tasapainoinen itsensä suhteen. Hän pystyy nauttimaan elämästä, hän pystyy toteuttamaan itseään ja pystyy häviämään joskus ilman että maailma romahtaa.

Amerikkalaisen luovuuden tutkijan Mihaly Csikszentmihalyin FLOW-käsite on hyvä koko elämää varten ja urheilua varten erikseen. Hän on tutkinut eri ihmisiä milloin he ovat tyytyväisiä tai onnellisia. Ja hän on todennut, että tässä on kaksi tärkeää asiaa: heidän kykynsä ja tehtävien haasteellisuus. Flow-tilaan pääsee jo vähilläkin taidoilla kun vaatimustaso on kohdallaan. Jos vaaditaan liikaa kykyihin nähden, syntyy turhautuminen ja ahdistus. On myös niitä joilla on paljon kykyä, mutta aina tehdään samoja asioita. Esimerkiksi koulussa monet lahjakkaat kärsivät tästä. Mutta jos kyvyt ovat maksimaalisessa käytössä, niin pääsee onnellisuuden tilaan, jolle on tyypillistä seuraavat asiat: Toiminta on spontaania, jolloin tietoisuus häviää. Flowhon pääsee vain silloin kun toiminnan tavoitteet ovat selvät. Keskittyminen tehtävään on olennaista. Kontrolliparadoksi eli jos hallitsee liian hyvin jonkun asian niin siitä seuraa, että ihminen ei näe uusia toiminta malleja, kaikki tuntuu liian tutulta ja liian helpolta. Minä tietoisuus kasvaa. Aika häipyy.

Opettamisen ja valmentamisen peruskysymys on, mitä ihminen on? Totta kai se on elävä organismi, se

on tajunnallinen henkinen olento. Jokainen elää ainutlaatuisessa elämän tilanteessaan. Kuinka hyvin tämä viimeinen huomioidaan. Minusta oli yllättävää kun HJK:n valmentaja Jyrki Heliskoski toi esille, että nuorten huippujalkapalloilijoiden elämän tilanne pitää huomioida. Jos joku ei tule harjoituksiin niin hänelle ei pidä mennä sanomaan, että sinä putosit nyt joukkueesta lopullisesti. Mistä tietää mitä nuoren elämässä juuri nyt tapahtuu, esimerkiksi vakava sairaus tai muu on kohdannut perhettä. Nyt Palloliiton Kaikki pelaa - ja Nuori Suomi-ohjelmat huomioivat hyvin ihmisen kokonaisuena ja kaikille annetaan mahdollisuus kehittyä oman aikataulunsa mukaisesti. Ei tarvitse olla lapsitähti päästäkseen huipulle. On hirveä loukkaus lukea leh-

destä, että nämä järjestelmät ovat vain PR:ää tuleville hankinnoille ja sponsoreiden saamiseksi. Massojen valmentamien ja kaikkien pelaaminen ei ole vastakkainen prosessi sille, että sieltä erottuvat aikanaan myös huiput.

Kenellä on kasvatus vastuu? Jos ajatellaan huippu-urheilijaa, niin aluksi tärkein on vanhempien ja lapsen vuorovaikutussuhde. Ja totta kai valmentajalla on tärkeä rooli. Mikä on lapsen oman tahdon merkitys, sillä valmennettava ei ole vain muovailtava esine vaan ensisijaisesti itse ajatteleva ihminen. Ennen kaikkea on oltava oma tahto harjoitella ja oppia uusia asioita. Voiko alansa huipusta kasvaa eheä ihminen? Toivottavasti ja monesta on varmasti kasvanutkin, mutta oleellista on saavuttaa ihmisarvoinen elämä.

Peter Tallberg, Kansainvälisen olympiakomitean jäsen

KATSAUS KOK:N TILANTEESEEN

Muutama vuosi sitten paljastui Salt Lake Cityn skandaali, josta kirjoitettiin lehdissä paljon. Tämän seurauksena olympialiikkeen vaadittiin uudistuksia. Vuonna 1999 Kansainvälisen olympiakomitean puheenjohtaja Juan Antonio Samaranch asetti komission, jonka tehtävänä oli uudistaa KOK:ta. Silloin päällimmäisenä asiana oli KOK:n jäsenten "eläkeikä", joka oli aikaisemmin 80 vuotta, nyt 70 vuotta. Muita seurauksia olivat puheenjohtajan toimikauden muuttaminen kahdeksaksi vuodeksi, jolloin maksimiajaksi määriteltiin 12 vuotta. Urheilijat otettiin paremmin mukaan päätöksentekoon. KOK:n jäsenmääräksi päätettiin 115. Kokonaismäärä koostuu 70 henkilöjäsenestä, 15 kansainvälisten lajiliittojen edustajasta, 15 kansallisten olympiakomiteoiden edustajasta ja 15 urheilijajäsenestä. Päätettiin myös, että KOK:n jäsenet eivät saa vierailta olympiakisoja hakevissa kaupungeissa. Samalla kiristettiin hakijoiden valintakriteerejä.

KOK:N JÄSENISTÖ

Kansainvälisen olympialiikkeen ytimen muodostavat kansalliset olympiakomiteat, joita on nyt kaikkiaan 199: Afrikassa 53, Euroopassa 48, Aasiassa 42, Amerikassa 42 ja Oseaniassa 14. Aikaisemmin oli tasan 200, mutta Afganistan ei ole enää KOK:n jäsen. KOK:n jäseniä on Euroopalla 57, Aasialla 24, Ete-

Peter Tallberg tarkasteli Kansainvälisen olympialiikkeen nykytilaa.

lä-Amerikalla 15, Pohjois-Amerikalla 9, Afrikalla 13 ja Oseanialla 6. Tästä nähdään, että KOK:illa on nyt 123 jäsentä, joista eniten on Euroopasta. Kun päätöksenteossa Oseania usein yhtyy eurooppalaiseen kanttaan, on hyvin helppo saada enemmistöpäätöksiä aikaiseksi.

Nyt päästää kiperään ongelmaan, johon uusi puheenjohtaja Jacques Rogge joutuu väistämättä tarttumaan. Meillä on 199 kansallista

komiteaa ja 123 KOK:n jäsentä, mutta vain 78:lla kansallisella komitealla on jäsen KOK:ssa, joten ilman edustusta on 121 maata. Suurimmat maakohtaiset edustukset ovat Italialla ja Sveitsillä, joilla kummallakin on viisi jäsentä. Australia, Kanada, Espanja, Hollanti ja USA pääsevät neljään edustajaan. Kolme jäsentä on Ranskalla, Saksalla, Meksikolla ja Venäjällä. Kaksi jäsentä on saanut Belgia, Brasilia, Kiina, Tšekki, Iso-Britannia, Kreikka, Unkari, Japani, Etelä-Korea, Norja, Senegal, Ruotsi ja Ukraina. Lopuilla 55 maalla on kullakin yksi jäsen. Näin kävi kun synnetyttiin uusi järjestelmä, jossa KOK:n jäsenistön valintapohjaa laajennettiin urheilijoihin sekä lajiliittojen ja kansallisten liittojen puheenjohtajiin. Suomella ei tule olemaan toista jäsentä KOK:ssa kuin vain uusien kiintiöiden kautta. Miten jäsenten jakauma muuttuu niin sen tulevaisuus näyttää.

Kaikki KOK:ssa tapahtuu protokollajärjestyksessä. Jäsenet istuvat kokouksissa protokollajärjestyksessä. Leikkisästi sanottuna minä istun niin sanotussa ”kuoleman rivissä” eli sieltä suurin osa kannetaan pois. Tämänhetkessä protokollajärjestyksessä ykkösenä istuu brasilialainen Havelange, joka on iältään 85. Seuraavana on Marc Hodler Sveitsistä. Listan neljä ensimmäistä valittiin ennen vuotta 1965, mikä tarkoittaa, että he voivat istua KOK:ssa elinikäisesti jos vain haluavat. Itse olen seitsemäntenä ja voin jatkaa 80-vuotiaaksi asti, mutta voitte olla varma että en jatka niin pitkään. KOK:n 123:stä jäsenestä vain 12 on naisia, joka on aivan liian vähän. Ja

toivomme saavamme jäsenistöön lisää naisia. Keski-ikä on nyt tasan 60 vuotta, jota ei voida pitää korkeana, sillä useissa maissa ei merkittävään asemaan pääse alle 60-vuotiaana.

Toinen asia, joissa voidaan päästä vaikuttamaan, on kansalliset erikoisliitot, joilla on melkoisesti valtaa. Tässäkin listassa Italia on kärjessä viidellä puheenjohtajalla. Kakkosena on Sveitsi neljällä paikalla. Valta on keskittynyt: vain 19:sta maalla on erikoisliittojen puheenjohtajuuksia, kun maita oli kaikkiaan 199, näin noin 10 % hallitsee lajiliittojen johtopaikkoja.

Urheilijoiden valta on kasvanut KOK:n piirissä. Urheilijakomissio perustettiin 1981 ja siitä lähtien on mukana ollut erittäin mielenkiintoisia urheilijoita. Esimerkiksi heti alussa olivat mukana esimerkiksi Sebastian Coe ja Kipchoge Keino. Nyt nousussa on Sergei Bubka, joka on valittu KOK:n hallitukseen ja luonnollisesti urheilijakomissioon. Viime vuonna urheilijakomission valittiin uusina jäseninä Susie O'Neill, Mireya Luis, Nouredine Morceli ja Maria Mutola. KOK:n jäsenistä seitsemän on osallistunut olympiakisoihin jäsenyytensä aikana.

Talvilajien uudet edustajat valittiin urheilijakomissioon Naganossa 1998, ja nyt ovat mukana Manuela di Centa, Johann Olav Koss ja Vladimir Smirnov. Smirnov ja di Centa ovat myös valittavana vielä Salt Lake Cityssä. Myös Jari Kurri on valinnassa mukana. Sydneyssä valittiin kahdeksan jäsentä urheilijakomissi-

oon. Ääniharavana oli Sergei Bubka, joka valittiin uudelleen. Mielenkiintoista valinnassa oli, että jos tulee valituksi urheilijakomissioon, niin on myös paikka KOK:ssa. Painija Tuomo Karila valittiin kesäkuussa Roomassa Euroopan urheilijakomission hallitukseen. Puheenjohtajana tässä on Sergei Bubka.

RAHA TUO VALTAA

Miksi ollaan kiinnostuneita KOK:sta ja sen vallasta? Mielestäni se johtuu rahasta, se synnyttää jatkuvasti intohimoa. Seuraavassa kerrommitä on saatu olympiarenkaiden myynnistä, koska muuta tuotetta KOK:illa ei oikeastaan olekaan. Vuonna 1980 arvo oli 350 miljoonaa dollaria, ja Naganon ja Sydneyn kisat yhteenlaskettuna on arvo kohonnut 3,75 miljardiin dollariin. Vuodesta 1980 lähtien on markkinointitukea kerätty yli 10,5 miljardia dollaria ja vuoteen 2008 summan odotetaan kohoavan yli 20 miljardiin dollariin. Renkaista saadut rahat kanavoituvat pääsääntöisesti erikoisliitoille. Esimerkiksi Sydneyn jälkeen kesälajiliitoille jaettiin 189,7 miljoonaa dollaria ja vuoden

1998 jälkeen talvilajeille 65,4 miljoonaa dollaria. Moni kansainvälinen lajiliitto elää täysin KOK:n tuen turvin. Esimerkiksi Kansainvälisen purjehtijaliiton budjetista tulee noin puolet KOK:lta. Myös kansalliset komiteat saavat tuntuvia avustuksia.

KOK:N PUHEENJOHTAJAVAIHDOS

Samaranchin aikana tapahtui paljon. Häntä on arvosteltu kovasti, mutta paljon hyvääkin hän sai aikaan. Hänet valittiin Moskovassa 1980 puheenjohtajaksi, jolloin kesäkisoissa oli urheilulajeja 203 21:ssä urheilumuodossa. Sydneyssä oli mukana 199 maata ja 300 lajia 28:ssä urheilumuodossa. Vastaava kehitys on ollut talvilajeissa.

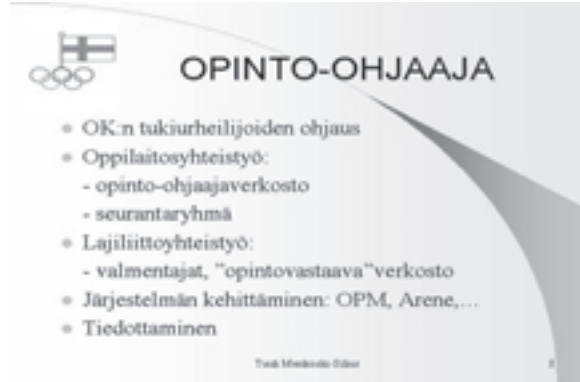
KOK:n uusi puheenjohtaja on Jacques Rogge. Mitkä ovat hänen suurimmat haasteensa? Minusta ensimmäisenä on turvalliset ja hyvin onnistuneet kisat Salt Lake Cityssä. Sitten WADA:n toiminnan varmistamisen ja olympiakisojen koon pienentäminen tai pitäminen samalla tasolla. Ja viimeisenä KOK:n hallinnon uudistaminen.

50 VUOTTA HELSINGIN OLYMPIAKISOISTA VUONNA 2002

Helsingin Olympialaisista tulee vuonna 2002 kuluneeksi 50 vuotta. Helsingin kaupunginjohtajan aloitteesta perustettiin tammi-kuussa 2001 työryhmä koordinoimaan ja varmistamaan juhlavuoden tapahtumien onnistumista. Työryhmään kutsuttiin edustajat Opetusministeriöstä, Ulkoasiainministeriöstä, Olympiakomiteasta, Stadion-säätiöstä ja Urheilumuseosta. Työryhmä haluaa juhlistaa tulevaa merkkipäivää sen vaatimalla arvokkuudella ja näytävyydellä. Tavoitteeksi on luoda sateenvarjoprojekti, jolla voidaan viestiä jokaiselle suomalaiselle mitä, koska ja missä tapahtuu 50-vuotisjuhlien merkeissä vuoden 2002 aikana.

Juhlien yksi keskeisimmistä elementeistä on 12.7.2002 tapahtuva juhlasoihdun sytytys Pallastunturin Taivaskerolla (aivan kuten 50 vuotta sitten) ja soihtuviesti Helsinkiin pääjuhlaan. Pääjuhla pidetään alkupe räisenä 1952 olympialaisten avajaispäivänä 19.7.2002. Soihtuviestin reitillä järjestetään sarja kansalaisjuhlia joista mainittakoon erityisesti Rovaniemellä ja Torniossa järjestettävät juhlallisuudet.

Pääjuhlassa muistellaan 50 vuotta sitten pidettyjä avajaisia, rakennetaan aikasilta nykypäivään ja juhlistetaan Helsingin olympiakisojen alkuperäistä, ainutlaatuista henkeä.

Jouko Purontakanen ja Tapani Ilkka valmistelevat Helsingin olympiakisojen 50-vuotisjuhlaa.

Juhlaan on kutsuttu KOK:n presidentti ja kunniavieraita ovat 50 vuotta sitten kisojen onnistumiseen vaikuttaneet vapaaehtoiset ja järjestelyorganisaation jäsenet. Juhla on avoin kansalaisjuhla, jonka henkenä on tarjota mahdollisimman laajalle joukolle mahdollisuus osallistua olympiakisojen 50-vuotisjuhlintaan.

Pääjuhlassa nähdään Helsingin olympiakisojen osallistujamaiden lippujen ja joukkueiden sisäänmarsi eteläsuomalaisten junioreiden kuvaamana sekä soihdun sytytys. Kansainvälisen Olympiakomitean presidentin puhe, olympiahymnin esittäminen ja avajaisten kuvama-

teriaalin käyttäminen ovat myös keskeisiä elementtejä pääjuhlallisuuksissa.

Juhlallisuudet alkavat jo keväällä Urheilumuseon ja Helsingin kaupungin teemanäyttelyillä. Vuoden aikana järjestetään myös mm. nykyaikaisen 5-ottelun MM-esikisakar-sinta (Olympics Anniversary Games) Hämeenlinnassa, kansainvälinen jalkapallo-ottelu Kotkassa, Paavo Nurmen juhla Turussa ja omia juhlallisuuksia Lahdessa ja

Tampereella. Helsingissä järjestetään lisäksi Käpylän kisakylän kyläjuhlat ja kiertokäyntejä kisapaikoille.

Juhlallisuuksiin tullaan kutsumaan myös vieraita Helsingin Olympiakisoihin osallistuneista maista. Unkari ja Iso-Britannia ovat ilmoittaneet osallistuvansa osalla alkuperäisiä joukkueita pääjuhlaan. Myös Kiinasta ja Japanista on tullut yhteydenottoja.

HELSINGIN OLYMPIAKISOJEN 50-VUOTISJUHLAVUOSI 2002

Tavoitteena on tavoittaa jokainen Suomen kansalainen ja antaa mahdollisuus muistella ja juhlia olympialaisten 50-vuotisjuhlaa jollakin tavalla.

Keväällä näyttelyitä 50-vuotisjuhlien teemalla.

Kesäkuussa 1952 Olympics Anniversary Games 8.–9.6. Hämeenlinnassa (nykyaik. 5-ottelu)

12.7. Soihdunsytytysjuhla Pallastunturin taivaskerolla.

12.7.–19.7. Soihtuviesti ja kansalaisjuhlien sarja läpi Suomen

18.7. Kotkan kansainvälinen jalkapallo-ottelu

18.7. Turun Paavo Nurmeen liittyvä muistojuhla ja muistomerkin paljastus

19.7. PÄÄJUHLA Olympialaisten avajaispäivänä

20.7. Hämeenlinnan avajaisjuhla

Elokuussa (8.8.2002) Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen juhlakonsertti nuorisolle kevyen musiikin vuosikymmenet 50-luvulta tähän päivään.

Martti Huhtamäki, puheenjohtaja, ESLU

ETELÄ-SUOMEN LIIKUNTA JA URHEILU VUONNA 2002

Hyvät kuulijat, tämä täydennys Jouko Purontakasen esitykseen on lyhyt, sillä meidän roolimme on projektissa vasta kehitymässä. ESLU:n alueella on noin 3000 urheiluseuraa, jotka ovat mukana meidän verkostossamme eri tavoin. Niiden kautta pyritään osallistumaan muistojuhlaan, mutta kuitenkin niin, että katsotaan eteenpäin, sillä lapset eivät voi muistella meneitä vaan heille on luotava elämys, minkä he itse muistavat omassa vanhuudessaan.

Urheilun yhdistämisessä unohdettiin piirit ja alueet täysin. Ainoa kehittäminen oli, että otettiin rahasta puolet pois ja se oli siinä. Keskeistä on nyt, mitä tällainen suuri järjestö tekee. Strategia on mietitty, mutta kiteytettynä se on, että me teemme Etelä-Suomen alueella sitä mitä muut eivät tee. Ja voin vakuuttaa, että sitä työtä riittää.

Alueen näkökulmasta urheilun kehitys on sikäli huolestuttava, että jos huippu-urheilun tuki annetaan pelkästään olympiakomitean kautta rahoitettavaksi, niin esimerkiksi suvaitsevaisuus- ja tasa-arvokysymykset jäävät taka-alalle. Tämä on pelkomme. Meillä on tämän tyyppisiä hankkeita ollut jo kahtena vuonna, kuten Liikkuva isänpäivä Helsingissä Kisahallissa, jonne tuli

TILANNE 2001

2. ASTE

OPM, erityinen tehtävä:

12 urheilulukiota, 10 urheiluao:sta

Urheilupainotteiset lukiot ja aol:t,

Urheiluopistot

monimuotokoulutukset, oppisopimus

Toni Keskitalo

Martti Huhtamäen sydäntä lähellä on harrasteliikunta.

viime vuonna noin 5000 isää ja lasta. He pääsevät tutustumaan yli 25:een urheilumuotoon. Viime kesänä oli leiri 800:lle lapselle ja 60:lle kouluttajalle.

Helsingin suhtautuminen vuoden 1952 olympiajuhlaan on ollut myönteinen, mutta se ei ole paras kunta arvostamaan niitä tehtäviä, mitä ESLU tekee. Meillä on toimitila Stadionin eteläkaarteessa ja toinen toimisto on Hyvinkäällä. Tänä vuonna on ollut suuri tapahtumien sarja: Streets on Fire, jossa jo viime vuonna oli lähes 100 000 osallistujaa, jossa esitetään erilaisia urheilumuotoja toreilla, kauppakeskuksissa ja paikoissa, joihin normaalin urheiluseuran toiminta ei ulotu. Tänä vuonna pyyhkäisemme kevy-

esti yli 100 000 hengen rajan. Helsingissä uusia junioreita on vaikea ottaa mukaan toimintaan. Joukkueet ovat täynnä ja esimerkiksi uutta jääaikaa on mahdoton saada. Meidän tehtävämme on järjestää tilaisuuksia, joissa jokainen otetaan huomioon ja ketään ei suljeta pois. Tämä koskee myös eläkeläisten ja vammaisten harrastamaa liikuntaa. Voi ehkä hieman kärjistetysti sanoa, että tämä työ on tänä päivänä parasta aatteellista työtä. Meitä eivät häiritse laadun valvonnat ja niiden pettämiset, meillä ei tarvitse lukea Antidoping-toimikunnan vääriä kirjasia vaan me teemme sellaisia päihitteiden ja huumeiden vastaista työtä, josta 10-henkinen henkilökuntamme saa työn iloa.

Keskustelussa luistelija Elina Kettunen, valmentaja Susanna Haarala ja viestintäpäällikkö Anna Sorainen Suomen Olympiakomiteasta

NUOREN URHEILIJAN KASVAMINEN HUIPULLE

Anna: Tervetuloa tähän tuokioon. Elina, kertoisitko ensiksi meille omasta urastasi.

Elina: Viime vuonna edustin ensimmäistä kertaa Suomea senioreiden arvokisoissa, ja olin Euroopan mestaruus- ja maailmanmestaruuskisoissa. Sitä ennen olin mukana kaksi kertaa junioreiden MM-kisoissa ainoana luistelijana maastamme. Lisäksi olen ollut Pohjoismaiden mestari kaksi kertaa senioreissa.

Anna: Miten paljon elämäsi on pyörinyt luistelun ympärillä?

Elina: Aloitin jo viiden vanhana, mutta silloin treenit olivat vain keran viikossa. Mutta ala-asteella alkoi harjoituksia olla joka päivä koulun jälkeen. Silloin se oli määrällisesti paljon. Yläasteella oli sovittu, että sain käydä aamulla harjoittelemassa ja mennä kouluun tunnin myöhässä, jo silloin valitsin joko koulun tai treenit.

Anna: Susanna, kerro omasta urastasi.

Susanna: Minulla ei ole mitään kansainvälistä meriittiä taitoluistelijana. Mutta minunkin lapsuuteeni ja nuoruuteeni on kuulunut intensiivisesti taitoluistelu. Sen jälkeen kun lopetin oman uran urheilijana, niin menin Vierumäen urheiluopis-

Anna Sorainen haastattelee taitoluistelija Elina Kettusta.

toon opiskelemaan liikunnan ohjaajaksi ja jatkoin Jyväskylän yliopistossa. Valmistuin sieltä 1995 ja siitä asti olen tehnyt työtä Elinan kanssa.

Anna: Minkälainen rooli sinulla on suomalaisessa taitoluistelussa?

Susanna: Olen päätoiminen valmentaja ja minulla on seurassa vastuullani noin 50 luistelijaa aloittelijoista huippu-urheilijoihin.

Anna: Miten keskittyminen Eliinaan onnistuu?

Susanna: Se hoituu siten, että osaksi hänellä on henkilökohtaista valmentautumisaikaa minun kansani, mutta muuten hän harjoitte-

lee yhdessä koko kuuden hengen ryhmän kanssa. Joskus se on vaikeaa, kun muutkin ryhmäläiset ansaitsevat saman huomion.

Anna: Miten, Elina, sinä koet tilanteen?

Elina: Siihen on tottunut, mutta viimekaudella kun vauhti on kasvanut ja kaikki harjoittelevat ohjelmiaan niin kaipaisi omaa rauhaa jäällä. Aamuisin se on mahdollista, kun on vähemmän porukkaa.

Susanna: Nyt tilanne on muuttunut, kun Elinan koulu on loppunut, koska tähän saakka koulu on sanellut paljon harjoittelun rytmittämistä. Nyt on mahdollista jaotella harjoittelua päivälle eri tavalla.

Anna: Elina, onko Susanna vain valmentaja vai onko hänellä jotain muita rooleja sinun elämässäsi?

Elina: Ei hän ole pelkkä valmentaja, koska olemme päivässä paljon yhdessä niin tulee kerrottua ja puhuttua paljon muustakin kuin vain

urheilusta. Hänelle voi kertoa muutkin elämään liittyvistä asioista.

Anna: Susanna, sanotko aina kun on sanomista kun se liittyy urheiluun tai koulun käyntiin?

Susanna: Kun aloitimme 1995 tekemään töitä yhdessä ja päätimme, että harjoittelun määrää pitää lisätä. Ihmettelin silloin, kun muut lähtivät ja Elina pystyi jäämään harjoituksiin, kunnes yhtenä päivänä kysyin, miten hän pystyy olemaan harjoituksissa joka aamu pitkään. Kun kysyin eikö koululla ole väliä, niin Elina vastasi ettei. Silloin aloin miettiä, että kun olen tukemassa tehokasta harjoittelua, niin eikö minun pidä myöskin tukea nuoren ihmisen koulunkäyntiä. Muistan erinomaisesti yhden juhannusaaton, jolloin mietimme lukiosysteemiä. Kaksi vuotta oli jo kulunut, mutta kurssuja ei ollut kertynyt juuri ollenkaan. Mielestäni urheilijalle on tärkeää, että hän saa onnistumisen elämyksiä muualtakin kuin vain urheilusta. Miten hyvä itsetunto voi kehittyä, jos elämän arkisella alueella esimerkiksi koulussa tulee vain epäonnistumisia. Sen keskustelun pohjalta sain viestini perille ja itseleni henkisen rauhan.

Elina: Minulle tuli kyllä paniikki, mutta päätin panostaa kouluunkin ja pääsinkin ylioppilaaksi.

Anna: Miten harjoittelumäärät ovat kasvaneet vuosien varrella, miten se on vaikuttanut koulun käyntiin?

Susanna: Elina on harjoitellut säännöllisesti jo ala-asteelta saakka. Harjoituksia oli joka päivä koulun jälkeen. Yleensä lasten liikuntaa ajatellen Elina harjoitteli jo nuorena

Huipputulos syntyy urheilijan ja valmentajan saumattomasta yhteistyöstä. Kuvassa ovat Elina Kettunen ja hänen valmentajansa Susanna Haarala.

melkoisen paljon. Harjoittelu pysyi samankaltaisena aina 15-vuotiaaksi saakka. Määrä ei juurikaan lisääntynyt, mutta etenkin uusia tekniik-kaan liittyviä asioita tuli jatkuvasti lisää. Yhdeksännellä luokalla siirryttiin kahteen harjoitukseen päiväs-ä. 17-vuotiaana Elina edusti ensimmäisen kerran Suomea junioreiden MM-kisoissa. Harjoittelussa oltiin päästy kansainväliselle tasolle, jolloin määrää ei pysytty lisäämään, mutta keskeiseksi haasteeksi tuli erittäin vaikeiden liikkeiden yhdistäminen. Ensimmäisissä aikuisten EM-kisoissaan Elina oli seitsemäs ja MM-kisoissa 11.

Anna: Elina, sinulta kului paljon aikaa harjoituksissa, miten koulu tähän suhtautui?

Elina: Aina suhtauduttiin tosi hyvin. Siltämäen ala-asteella koko luokka kävi katsomassa näytöksiä ja opettajat olivat kiinnostuneita. Suutarilan yläasteella sain tunteja vapaaksi, ja nyt Mäkelän rinteellä on varattu aikaa aamutreeneihin.

Susanna: Minulla on useita urheilijoita urheilulukiossa ja olen miettinyt paljon koulun roolia urheilijan kannalta. Nythän kaikissa kouluissa voi sopia kursseja melkoisen vapaasti, joten odottaisin urheilulu-kiolta enemmän urheilijan tiedollista valmistamista urheilija uralleen. Nyt tunnen, että minulla valmentajan on koko vastuu urheilu-uraan liittyvistä asioista. Olisi toivottavaa, että koulussa lisättäisiin tietämystä urheilusta ja valmentautumisesta. Eri aineiden opintosisältöä voisi nivoa tiukemmin urheiluun, jolloin urheilijoiden olisi helpompi ymmärtää omaa valmentautumisprosessia.

Anna: Elina, mitä tulevaisuus tuo tullessaan?

Elina: Nyt urheilu on pääosassa ja tulevaisuuden suunnitelmat ovat ammatinhankinnan suhteen auki, mutta tarkoitus on kehittää jotain.

Anna: Entä taloudellinen tilanne?

Elina: Mielestäni ihan hyvä.

Susanna: Itse joudun miettimään raha-asioita päivittäin, sillä olen päätoiminen valmentaja. Paljon lahjakkaita urheilijoita karsiutuu lajin kalleuden takia, ja toinen ongelma on puutteelliset harjoitus olosuhteet. Vanhemmat ovat etenkin nuorilla urheilijoilla avainasemassa ja ilman heidän panostaan ei harrastaminen ole mahdollista.

*Tuuli Merikoski-Silius, opinto-ohjaaja,
Suomen Olympiakomitea*

URHEILU VAI OPISKELU? VAI MOLEMMAT?

*Tuuli Merikoski-Silius
auttaa huippu-urheilijoita
opintoasioissa.*

 MIKSI MOLEMMAT?

- Urheilun arvostus
- Urheilun erikoisasema heikentynyt
- oppilaitokset, julkisyhteisöt, yritykset
- Urheilusta ammatti vain harvoille
- Koulutus edesauttaa urheilu-uran hyödyntämistä
- Opiskelu tukee harjoittelua
"vain ajatteleva urheilija voi menestyä"
- kokonaisvaltainen näkemys

Tuuli Merikoski-Silius

ONGELMIA

Opiskelun ja harjoittelun yhdistämisen vaikeaa:

- ajan puute
- jouston puute: poissaolot
- urheilulajien erityisvaatimukset:
harjoitteluosuhteet, joukkuesidonnaisuus
- opintojen rahoitus: opintotuki
- kokonaiskorvitus
- tiedon ja ohjauksen puute

Toni Miettinen Oulun

3

TILANNE 2001

2. ASTE

- OPM, erityinen tehtävä:
12 urheilulukiota, 10 urheiluaol:sta
- Urheilupainotteiset lukiot ja aol:t,
- Urheilupistot
- monimuotokoulutukset, oppisopimus

Toni Miettinen Oulun

4

URHEILUOPPILAITOKSET

URHEILULUKIOT

- Aasejan lukio, Tuusula
- Kastelli lukio, Oulu
- Keski-Suomen lukio, Piepi
- Kaupin klassillinen lukio
- Kaartin lukio
- Mikkelin lukio, Helsinki
- Ounasvaaran lukio, Rovaniemi
- Salmela lukio, Lahti
- Sannan lukio, Tampere
- Sotkanen lukio
- Viikkamäen lukio, Jyväskylä
- Viiri seuryseminari, Vihti

URHEILUAJAMATTI- OPPILOIKSET

- Helsingin urheiluseuran koulutuskeskus
- Kotkan amm. koulutuskeskus
- Lahden ammatti-instituutti
- Oulun Institutein ja tekn. ol.
- Oulun sos. ja terve. alan ol.
- Pohjois-Pohjanmaan aol
- Pöytäseuran Taikakoulu
- Pohjois-Savon ammattiopius
- Rovaniemen amm. kly
- Turun ammatti-instituutti
- Helsingin tekn. alan oppilaitos
- Helsingin ammattioppilaitos

Toni Miettinen Oulun

5

TILANNE 2001

3.ASTE

- Turun AMK, Seinäjoen AMK: tradenomi
- Oulunseudun UrheiluAkademia
- Lahti, Kotka...
- Yliopistot: akateeminen vapaus?
- monimuotokoulutukset
- USA

Tied.Metodi@Oulu

VALINNAN PAIKKOJA

- 15 v. : Lukio vai ammatillinen koulutus/ Urheilulukio vai lähilukio? Mikä ala?
- 19 v.:Urheilukoulu vai lähin varuskuola?
- 20 v. +:Ammattikorkeakoulu vai yliopisto? Mikä ala? Missä? Valmennusolosuhteet? Valmentaja? Joukko?
- Urheilu vai opiskelu? Työ ja urheilu? Urheilu?
- 30 v.:Lopetanko? Jäähdytelenko? Toihin? Opiskelemaan? Miten hyödynnän urheilu-urani?

Tied.Metodi@Oulu

OPINTO-OHJAAJA

- OK:n tukiurheilijoiden ohjaus
- Oppilaitosyhteistyö:
 - opinto-ohjaajaverkosto
 - seurantar ryhmä
- Lajiliittöyhteistyö:
 - valmentajat, "opintovastaava" verkosto
- Järjestelmän kehittäminen: OPM, Arene,...
- Tiedottaminen

Tied.Metodi@Oulu

TAVOITTEET ...

- 3. asteella koulutusaloittain ja alueellisesti kattava "järjestelmä"
- opiskelumahdollisuudet huomioitu valmennus- ja harjoittelukeskuksissa
- urheilijat hyödyntävät erilaisia opiskelumuotoja: moninasto-, verkko-, oppioppimateriaali
- kokonaisrahoitus kunnossa
 - valmennustuki, opintotuki, ammattineuvotteluvierailta stipendi

Tuuli Merilinen Oksanen

9

...TAVOITTEET

- yhteistyö: perhe, seurat, liitot, yhteisöt, yritykset; OPM, oppilaitokset, kunnat, media...
- opiskelu osa huippu-urheilua:
ASENTEET!

Tuuli Merilinen Oksanen

11

URHEILUN VAKUTUS KOULUTUKSEEN(%)

Urheilun lajiryhmä	Aikaisella koulutuksella (%)	Ennen koulutusta (%)	Uudella koulutuksella (%)
Yhteensä	31	32	31
Maastohiihto	40	36	37
Erämaastohiihto	30	36	40
Aluehiihto	30	36	39
Yhteensä alajoukkot	30	37	41
%	38	38	38
n	138	46	37

Tuuli Merilinen Oksanen Lähde: Tuuli (2011), Urheilun vaikutus koulutukseen

Tapani Ilkka, puheenjohtaja, Suomen Olympiakomitea

SUOMALAISEN HUIPPU-URHEILUN UUDET HAASTEET

Haluan kiittää Olympia-Akatemi-
haa ja sen puheenjohtajaa Anja
Järvistä onnistuneesta istunnosta,
josta on tullut yksi Suomen Olym-
piakomitean tärkeistä syksyn tapahtu-
mista.

Huippu-urheilun saralla kuluva
vuosi on ollut hyvinkin vaihteleva,
vuoristorataa on menty ylös ja alas.
Varsinainen yllätys tuli luonnollisesti
alkuvuodesta, ja siitä muutama huo-
mio; joidenkin tahojen mukaan
huippu-urheilu on menettänyt kiin-
nostavuutensa. On kuitenkin ole-
massa Lahden tapauksen jälkeen
tehtyjä kyselyjä, joiden mukaan
huippu-urheilu on säilyttänyt edel-
leen kiinnostavuutensa, huolimatta
sattuneista tapahtumista suomalai-
set ovat huippu-urheilun takana.

Huomattava enemmistö vastaajis-
ta oli sitä mieltä, että suomalaisten
on tärkeää menestyä maailman kent-
tillä. Itse asiassa kyselyiden tulok-
set eivät ole juuri muuttuneet vuosien
varrella. Siitä myös kertovat tele-
vision suuret katselijaluvut sekä
lehtien laajat levikit. Mutta mukana
on myöskin se tekijä, että määrän
lisääntyessä on kiinnitettävä enem-
män huomiota siihen, miten asioita
käsitellään.

Itse asiassa meidän tulevaisuu-
temme on keskustelun alla, sillä jo
syksyllä 2000 Sydneyssä sovittiin
opetusministeriön kanssa, että huip-
pu-urheilun strategia päivitetään
nykyisyyttä vastaavaksi. Jo aikai-

*Tapani Ilkka esittää ajatuksiaan uudistetta-
vasta huippu-urheilun strategiasta.*

semmin on tehty kaksi strategiaa,
joista ensimmäinen julkaistiin 1990-
luvun alussa ja seuraava valmistui
1996. Kummankin ajatukset ovat
toteutuneet erinomaisesti.

Nyt käytävässä prosessi on kysy-
mys ennen kaikkea päivityksestä,
mutta tämän vuoden tapahtumien
tiimoilta on jouduttu pohdintaa sy-
ventämään ja kiinnittämään aikai-
sempaa enemmän suomalaisen ur-
heilun arvopohjaan. Työskentely on
tapahtunut yhdessä Opetusministe-
riön kanssa, lisäksi lajiliitoilla on
omat edustuksensa prosessissa.
Strategia valmistuu ensi vuoden
alussa ja esitellään kulttuuriminis-
teri Suvi Lindenille.

Jos ajatellaan tämän hetkistä tilannetta, on urheilun ympärillä useita lieveilmiöitä, joista doping on yksi ja toisena tulevat väkivaltakysymykset. Dopingin kohdalla on kyseessä maailmanlaajuinen ongelma, jossa ratkaisuja on haettava laajalla rintamalla.

Huolimatta kevään tapahtumista kulkee Suomi kiistatta antidopingtyön kärjessä. Maailmanlaajuisen järjestön, WADA:n johdossa toimii suomalainen pääsihteeri ja hallituksessa istuu suomalainen edustus. Toiminnassa ratkaisumalli on kolmikanta, jossa yhteiskunta osallistuu merkittävällä panoksella ja järjestöt omalla panoksellaan. Avainkysymys on riippumattomuus.

Jos tarkastelemme kaikkia noin 190 kansallista olympiakomiteaa, niin vain noin 40:llä on oma kansallinen dopingohjelma. Esimerkiksi millään Afrikan maalla ei ole dopingohjelmaa olemassa, tämä merkitsee heti 50 maata, jotka ovat käytännössä testauksen ulkopuolella harjoituskaudella. Siksi WADA:n toiminta maailmanlaajuisesti on tärkeää, ja että kaikki urheilevat kansakunnat ponnistavat samalta viivalta.

WADA on päässyt hyvin liikkeelle; Sydney kesäkisojen myötä toiminta käynnistyi ja nyt tärkeinä osaluueina ovat harjoituskauden testaus ja erilajien ja maiden langettamien rangaistuksien harmonisointi. Nyt erilaiset rangaistuskäytännöt hyödyntävät lähinnä kasvavaa lakimiesjoukkoa, joka koittaa löytää porsaanreiät tapaustapaukselta ja muuttamaan kaiken rahaksi.

Urheilu on viimevuosina sirpaloi-

tunut kulttuuriltaan ja toimintatavoiltaan. Jos katsotaan lähihistoriaan, niin uusia lajeja on tullut runsaasti mukaan. Toisena ilmiönä on otettu liike-elämän mallit mukaan urheiluun, vaikka edelleen ylivoimainen enemmistö on edelleen luottamusmies- ja harrastuspohjalta mukana. Perinteisellä mallilla toimivia seuroja ja Suomessa noin 6 500 ja yhtiöjärjestyksen mukaisia seuroja noin 100. Tämä amerikkalainen ammattuurheilumalli saa äänensä parhaiten kuuluviin suuren julkisuuden kautta. Sen lisäksi urheiluun on tullut todellinen sopimusviidakko. Yhä enemmän tehdään sopimuksia, joissa on mukana useita osapuolia. Rahavirtojen kasvaessa eriosapuolien edunvalvontahalu kasvaa. Pyrkimyksenä on kehittää toimintatapa, että ensin asiat voidaan urheilun omien sääntöjen mukaan ja vasta sitten mennään oikeussaliin.

Sirpaloitumisen teemaan kuuluvat vielä managerit, joita on kohta yhtä paljon kuin liitoissa on päätoimisia valmentajia. Mikä on manageri? Hän alkaa olla julkisuudessa kohta yhtä arvostettu henkilö kuin valmentaja. Onko meillä managerille jotain tutkintoa tai tarvitaanko toimintaan lupaa? Ei tarvita. Kaikki halukkaat voivat ilmoittautua ja prosentit liikkuvat 20%–50% ja laskutus, kun urheilija saavuttaa menestystä.

Tässä on sekä hyvää, että huonoa. Monesti tilanne alkaa siitä kun nuori urheilija miettii rahoitusta ja olosuhteita harjoitella ammattimaisesti. Näkymät ovat yleensä synkät. Suurimmat pelot ovat epätietoisuus tulevaisuudesta ja rahan puute. Tällöin urheilija on altis vietäväksi.

Manageri lupaa laittaa raha-asiat kuntoon. Ongelmia syntyy kun harvat managerit tuntevat urheilun säännöt riittävän hyvin. Tällä hetkellä managerit eivät tunne mainos- ja kilpailusääntöjä, puhumattakaan urheilun etiikasta ja arvoista. Tämä on kysymys, johon joudutaan ottamaan kantaa tavalla tai toisella lähitulevaisuudessa.

Huippu-urheilun viihdearvo on noussut hyvin korkeaksi, ja tässä yhteydessä syntyy ristiriitoja, kun urheilija alkaa ratkaisemaan rahoitustaan ohji järjestelmän. Seurojen ja liittojen näkökulma on hyvin selkeä, mutta lakimiesten armeija on erimieltä. Tämä merkitsee sitä, että mennään yhä yksityiskohtaisempiin sopimuksiin ja niistä tullaan pitämään tiukasti kiinni.

Suomalaisten menestystä tarkistellaessa on kuluva vuosi ollut harvinaisen menestyksenkäs. Meillä on hienoja ikäluokkia monissa urheilumuodoissa, etenkin 16–23 -vuotiaissa. Nyt jatkoa pohdittaessa on urheilija kaiken keskipisteenä. Taivoitteena on, että hänen ympärillään asiat pystytään hoitamaan kaikilla osa-alueilla. Luonnollisesti valmennus on keskeisellä sijalla, mutta tässä huomioidaan kokonaisuus. Valmennussektori on toiminut hyvin Heikki Kantolan ohjauksessa, mutta nyt lisäämme kokonaisvaltaista otetta. Yhtenä osa-alueena on koulutus, jota varten kaikille olympiavalmennettaville laaditaan valmennussuunnitelmaa tukeva koulutautumissuunnitelma. Tämä nivoutuu hyvin uusiin koulutautumismahdollisuuksiin, joita on syn-

tynyt lähivuosina runsaasti. Olympiakomitean puolesta asiaa hoitaa opinto-ohjaaja Tuuli Merikoski-Silius. Toisena osatekijänä on terveydenhuollon verkoston rakentaminen urheilijalle. Tähän tehtävään on palkattu olympiaylilääkäri Aki Hintsa, joka rakentaa yhdessä lajiliittojen kanssa kattavan verkoston. Kolmantena on tiedotus. Suomen Olympiakomitean uusi viestintäpäällikkö rakentaa kattavan tiedotusverkoston tukemaan urheilijaa sekä vastaamaan sitä, että urheilun oma ääni kuuluu tarvittaessa eikä niin, että olemme koko ajan julkisen sanan pyörítettävänä. Lisäksi olympiakomitean nuorisohjelma kattaa kaikki edellä mainitut osa-alueet, ja siitä vastaa Kari Niemi-Nikkola. Tästä kaikesta syntyy turvaverkko, joka pyrkii auttamaan urheilijaa koko ajan.

Tulevaisuuden teemana on luoda rehellinen, läpinäkyvä ja avoin järjestelmä. Keskeisenä lähtökohtana on urheilija keskeisyys, jossa arvona on urheilijan menestyminen sekä kentillä, että sen ulkopuolella. Pohjaamme suomalaisuuteen, jossa arvostamme perinnettä ja aikaisempaa osaamista kaikilla sektoreilla. Toki kunnioitamme kansainvälisyyttä ja yhteistyöhalukkuutta, mutta teemme sen omilla ehdoillamme.

Mihin olemme menossa 5–10 vuoden jatkumolla? Kaiken lähtökohtana on, että huippu-urheilua arvostetaan tärkeänä osana suomalaista yhteiskuntaa. Meidän toimintaan pitää olla sellaista, että ansaitsemme kansallisen arvostuksen.

Tämä edellyttää, että meillä kansainvälisiä urheilutähtiä, joihin kansalliset voivat luottaa. Toinen mittari on nuorten valmentaminen huipulle puhtain keinoin ja lisäksi samalla jokainen valmistautuu ammattiin turvatakseen urheilun jälkeisen elämänsä. Valmentaja koulutuksen tavoitteena on nostaa valmentajien ammattitaitoa niin, että se vastaa parasta kansainvälistä laatua. Voimme lähteä siitä, että suomalainen huippu-urheilu nojautuu suomalaisen yhteiskunnan perusarvoihin.

Vielä on mielenkiintoinen kysymys huippu-urheilun rahoituksesta. Lauri Tarasti on esittänyt, että koko huippu-urheilun rahoitus kanavoitaisiin Suomen Olympiakomitean kautta. Tähän otetaan kantaa

päivitetävässä huippu-urheilun strategiassa, kuitenkin on selvää, että tehtävät linjaukset eivät heikennä nuoriso- ja harrasteliikunnan rahoitusta tai asemaa.

Nyt on aika katsoa toimintaympäristöämme avoimesti ja rehellisesti, ja yritämme tehdä sellaisia päätöksiä tulevaisuutta varten, joilla nyt koettuja haittoja ja lieveilmiöitä ei enää pääse tapahtumaan. Tarkoituksena on luoda kaikki tarkastelut kestävä toimintamalli suomalaiseen huippu-urheiluun. Vanhan sanonnan mukaan suuren erehdyksen hyvittämiseen tarvitaan vähintään 12 hyvää tekoa. Ensimmäinen mahdollisuus meillä on jo Salt Lake Cityssä tulevilla lumilla ja jäällä.

Anja Järvinen, Olympia-Akatemian puheenjohtaja
Petri Haapanen, opettaja, Vääksyn koulu

KOULUJEN OLYMPIAKASVATUSMATERIAALI

OLYMPIAKASVATUSPROJEKTI

Vuodesta 1995 lähtien Suomen Olympia-Akatemian tärkein toimintamuoto on ollut maamme peruskouluissa ja lukioissa toteutettava olympiakasvatusprojekti. Maamme kouluille asetetuilla kasvatustavoitteilla on samat päämäärät kuin olympialiikkeellä: Kasvattaa nuorista henkisesti ja fyysisesti tasapainoisia, yhteistyökykyisiä, suvaitsevaisia, luovia ja rauhantahtoisia kansalaisia, jotka toteuttavat elämässään reilun pelin sääntöjä. Tähän olympia-aate tarjoaa oivan keinon lasten ja nuorten vanhemmille, opettajille ja valmentajille. Ihmisen kehitys on nähtävä muunakin kuin pelkästään tehokkuus- ja tulostuloreinä. Lapsen ja nuoren kokonaispersoonallisuuden kehittymisen ja kypsymisen kannalta monipuolinen harrastustoiminta, läheiset ihmissuhteet, koulutyö ja liikunnan harjoittelu ovat yhtä tärkeitä.

Fair play on olympia-aatteen peruskäsitteltä. Mitä se merkitsee nykynuorelle? Kansainvälinen tutkimus osoitti, että olympiatieto on vähäistä nuorten keskuudessa Suomessa. Ennätykset ovat tärkeitä, mutta urheilun ideologiset arvot ja ihanteet ovat hämärtyneet. Reilu peli ei toteudu itsestään. Kodin ja

Olympia-Akatemia on tuottanut kasvatusmateriaalia kouluja varten.

koulun rinnalla urheilujärjestöillä ja -seuroilla on tärkeä kasvatustehtävä. Koulussa ja urheiluseurassa nuori oppii yhdessä muiden kanssa sosiaalisia taitoja elämää varten. Koulumaailmassa puhutaan elämyksellisestä oppimisesta. Samanlaista oppimista tapahtuu myös urheiluseurassa. Nuori saa erilaisten tunne-elämysten kautta valmiuksia elämää varten. Lapsen ja nuorten liikunnassa pitäisi liikunnan antama ilo ja riemu olla tallella. Siksi lapsille ja nuorille pitää antaa parhaat opettajat ja valmentajat, jotka omalla työllään ja esimerkillään luovat pohjan nuorten arvomaailmaan ja muokkaavat nuorten asenteita

sekä positiiviseen että negatiiviseen suuntaan.

Tarkoitus on, että tutustumalla olympia-aatteeseen lapset itse tehden opettajiensa, vanhempiensa tai valmentajiensa tukemina kokevat henkilökohtaisesti, mitä reilun pelin, yhteishengen ja suvaitsevaisuuden käsitteet arkipäivän tilanteissa tarkoittavat. Apuvälineeksi tähän kasvatustehtävään Suomen Olympia-Akatemia on tuottanut oppimateriaalipaketin.

Olympiakasvatusmateriaalia on saatavana SLU:n myyntipalvelusta. Myyntipalvelu puh. (09) 3481 2266, sähköposti: myyntipalvelu@slu.fi

Tähän mennessä yli 40 000 kouluista yli 200 peruskoulusta ja luokiosta on päässyt mukaan tähän olympiakasvatusohjelmaan. Koulu-

projektista saadussa palautteessa sanotaan: ”Olympia-aate on yhä elävä ja ajankohtainen siellä, missä lapsemme kasvavat ja oppivat. Yhdessä Suomen Olympia-Akatemian kanssa voimme edistää olympialiikkeen tervettä sanomaa arkisen elämämme sisällöksi ja onneksi.”

KOULUJEN OLYMPIA-KASVATUSMATERIAALIN SISÄLTÖ:

- KOULUKASVATUKSEN JA -OPETUKSEN TAVOITTEET
- OLYMPIAKASVATUKSEN TAVOITTEET
- MITEN TOIMIA OMALLA KOULULLA?
- KÄYTÄNNÖN VIHJEET
- LASTEN OLYMPIALAISET – PENTATHLON
Olympiakisat kahdessa päivässä
Askartelu
Käsitteitä
Antiikin olympiakisat
Lajit, liikunnalliset tavoitteet ja suoritustavat
- OLYMPIAVIIKKO MYLLYPURON ALA-ASTEELLA 8.–12.5.1995
Viikon ohjelma
- OLYMPIAVIIKKO MYLLYPURON ALA-ASTEELLA 6.–9.5.1996
Viikon ohjelma
Vihjeitä eri aineisiin
- englanti
- äidinkieli
- kuvaamataito
- maantieto / luonnontieto
- liikunta
- tekstiilityö
- tekninen työ

- VÄÄKSYN KOULUN OLYMPIA-VIIKOT
Olympiaviikko 19.–23.5.1997
Olympiaviikot 9.–20.2.1998
Kulttuuriolympialaiset keväällä 1999
Olympiapolku 22.10.1999
- OLYMPIAJUHLA –
NUORTEN OLYMPIAKISAT
- SOIHTUVIESTIN JÄRJESTÄMINEN
- OLYMPIAPÄIVÄN JUOKSU
- ANTIIKIN OLYMPIAKISAT
- MITEN OLYMPIALAISET
ALKOIVAT?
- ANTIIKIN OLYMPIALAISET
 - Jumalat ja jumalattaret antiikin Kreikassa
 - Antiikin jumalien vuoropuhelu
 - Olympiavala ja tuomarit
 - Antiikin olympialaisten ohjelma ja urheilulajit
 - Antiikin olympialaisten rappio
 - Muinainen kreikkalainen maailma
 - Kreikan kartta
- NYKYAJAN OLYMPIALIIKE
- NYKYAIKAISEN OLYMPIALIIKKEEN SYNTY
- ENSIMMÄISET OLYMPIAKISAT
ATEENASSA
- PIERRE DE COUBERTIN
- OLYMPISMI

Petri Haapanen on järjestänyt Vääksyn koululla useita olympiaviikkoja.

- OLYMPIALIIKKEEN PERUSPERIAATTEET
- OLYMPIALIIKE – 100 VUOTTA
- OLYMPIASEREMONIAT
Avajaiset
Palkintojenjako
Päätäjäiset
- SYMBOLIT
Olympialippu
Olympiarengaat
Olympiatuli
Olympialaisten motto
- OLYMPIAKISAT 100 VUOTTA
(1896–1996)

- SAKSAN OLYMPIAKOMITEAN JULISTESARJA
Neljän julisteen teksti
Julisteiden diakuvat
- NYKYAJAN OLYMPIAKISAT
- KESÄKISAT JA TALVIKISAT MAAILMAN KARTALLA
- KESÄKISAT
Kesäkisojen lajit
- Suomalaiset kesäkisojen olympia-sankarit
- TALVIKISAT
Talvikisojen lajit
Suomalaiset talvikisojen olympia-sankarit
- PARALYMPIALAISET
Kesälajit
Kesäkisat
Kesäkisojen sankarit

6^b International session for directors of National Olympic Academies

RAPORTTI KANSAINVÄLISEN OLYMPIA-AKATEMIAN ISTUNNOSTA 29.7.–5.8.2001

Osallistujat: Mirja Virtala, OPM,
Anja Järvinen, Suomen Olympia-
Akatemian puheenjohtaja
Paikka: Olympia Kreikassa

YLEISTÄ

Tämä oli kuudes istunto, joka oli järjestetty nimenomaan kansallisten olympia-akatemioiden johtajille. Paikalla oli 66 maasta 77 osanottajaa, joista naisia 16. Kansainvälisen Olympia-Akatemian puheenjohtaja Mr. Filaretos antoi Suomelle erikoiskiitoksen kahdesta naisedustajasta. Monet osanottajat ihmettelivät, että esimerkiksi Itävallan, Norjan, USA:n ja Unkarin akatemian edustajat puuttuivat joukosta. Kaikki olimme valmistautuneet kuulemaan viimeisimmät kuulumiset Salt Lake Cityn olympiakasvatusprojektista, mutta turhaan, sillä paikalla ei ollut ketään kertomassa siitä.

Mr. Filaretos johti istuntoa kolme päivää, mutta sitten kokouskiireet pakottivat hänet lähtemään takaisin Ateenaan. Sen jälkeen puhetta joh-

Anja Järvinen ja Mirja Virtala edustivat Suomea Kansainvälisen Olympia-akatemian istunnossa Antiikin Olympiassa.

ti Akatemian rehtori Kostas Georgiadis.

Istunnon aiheet painoutuivat luonnollisesti sekä kansainvälisen että kansallisten olympia-akatemioiden työhön. Jokainen kansallinen akatemia sai esitellä toimintaansa kymmenen minuuttia, joka oli useimmille liian lyhyt aika. Ryhmätyöt olivat myös mukana ja allekirjoittanut pääsi taas jälleen kerran erään ryhmän vetäjäksi. Istunnon viralliset kielet ovat kreikka, englanti ja ranska ja jonkun verran esiintyi taas kieliongelmia, varsinkin ryhmätöissä.

ISTUNNON LUENNOT

*International Olympic Academy:
Vision and Reality by Dr. Kostas
Georgiadis*

Akatemian rehtori painotti alustuksessaan, että olympialiikkeen voima on sen aatteissa ja ihanteissa, mutta miten niiden käy nykyajan nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Olympialiikkeen ja urheilun suosio yleensä on johtanut siihen, että sekä olympiakisoista että kansainvälisten liittojen kilpailuista on tullut jättiläisisiä. Saadakseen enemmän katsojia ja sponsoreita liitot ovat lisänneet tapahtumien määrää ja jopa MM- ja EM-kilpailuja järjestetään samana vuonna, kun on olympiakisat. Samalla kehitellään uusia, houkuttelevia lajeja, joita vaaditaan olympiakisojen ohjelmaan. Toisaalta KOK on hyväksynyt uusia lajeja olympiakisoihin miellyttääkseen kansainvälisiä liittoja, sponsoreita ja mediaa. Kuinka kauan olympiakisoja voidaan kasvattaa, että edes osa olympialiikkeen arvoista ja olympiakisojen hengestä

ja tunnelmasta on jäljellä? Kokeemukset olympiakisoista osoittavat, että järjestäjät joutuvat kiinnittämään yhä enemmän huomiota osanottajien ja yleisön turvallisuuteen, kisa-järjestelyihin, kuljetuksiin ja muihin samantapaisiin asioihin sen kustannuksella, että urheilijoitten huomiointi vähenee...

Nykyinen käytäntö, että olympiakisojen avajais- ja päättäjäisseremonioista on tullut suuri show, jossa tuhannet ihmiset esiintyvät, panee miettimään: ovatko urheilijat enää keskeisessä osassa vai onko show-business, turismi ja tv-katsojatilastot tärkeämpiä? Tähän asiaan KOK:n pitäisi kiinnittää erityistä huomiota ja korostaa urheilun kansainvälistä kulttuuriarvoa.

KOK:n entinen puheenjohtaja Juan Antonio Samaranch on olympiakisojen yhteydessä puhunut olympiarauhan puolesta. Valitettavasti inhimillisuus ei ole edistynyt tällä saralla. Olympiarauhan julistaminen kisojen ajaksi ei ole tätä päivää. Silti Kansainvälinen Olympia-Akatemia tekee työtä rauhanomaisemman maailman puolesta myös tulevaisuudessa. Toinen suuri haaste sekä Kansainväliselle että kaikille kansallisille olympia-akatemiaille on toimia dopingia vastaan eli tehdä valistustyötä etenkin nuorten keskuudessa. Kostas heittää haasteen KOK:lle: Kun ongelmista tiedetään, niihin pitäisi puuttua heti eikä katsoa läpi sormien, jolloin ongelmat pääsevät paiseumaan.

Kansainvälinen Olympia-Akatemia tukee jokaista kampanjaa dopingia vastaan. Siksi KOA tukee kansallisia olympia-akatemiaita nii-

den kasvatustyössä ja rohkaisee jo-kaista akatemiaa kehittämään omia ohjelmiaan olympialiikkeen parhaaksi.

Organizations, Function, Activities and Expectations of the National Olympic Academies
Mr. Conrado Durantez, Spain

Espanjan olympia-akatemia perustettiin vuonna 1968 ja oli ensimmäinen kansallinen olympia-akatemia. Alku ei suinkaan ollut helppoa eikä ongelmatonta. Olympiakomitea näki tehtäväkseen taata urheilijoille harjoitusmahdollisuudet ja osallistumisen olympiakisoihin unohtamatta peruskirjan sille asettaman veloitteen edistää olympialiikkeen arvoja ja periaatteita. Akatemian käynnistäminen on usein vaikea tehtävä kansalliselle olympiakomitealle. Jo pelkästään nimi ”akatemia” herättää ennakkoluuloja. Kuitenkin olympia-akatemia on olympiakomitean alainen valiokunta, jonka tehtävänä on edistää olympialiikkeen kasvatuksellisia arvoja eli huolehtia urheilijoiden ns. olympiakasvatuksesta. Hyvä yhteistyö komitean kanssa on tärkeää. Komitea rahoittaa akatemian toiminnan ja akatemian vuosittainen budjetti tehdään yhdessä. Durantezin mielestä on tärkeää, että akatemian puheenjohtaja on komitean varsinainen tai ns. ulkojäsen, joka voi osallistua komitean kokouksiin.

Olympia-Akatemian tärkein tehtävä Espanjassa on järjestää vuotuiset istunnot, jotka yleensä kestävät 2-3 päivää ja järjestetään yliopistossa. Maakunnallisia istuntoja järjes-

tetään eri puolilla Espanjaa. Akatemialla on kasvatusmateriaalia ja erilaisia julkaisuja. Akatemia on mukana Olympiapäivän (23.6) järjestelyissä, julkaisee akatemian työtä koskevia kirjoituksia lehdissä jne. Durantezin mielestä kansallisen olympia-akatemian tehtävä on tänä päivänä entistä suurempi, tärkeämpi ja tarpeellisempi urheiluun liittyvien negatiivisten ongelmien vuoksi.

An Olympic Academy's Programmes on Olympic Education
Mr. Ian Culpan, NZL

Uuden-Seelannin olympia-akatemia on varsin nuori, perustettu vuonna 1998. Se on olympiakomitean alainen valiokunta, joka toimii varsin itsenäisesti, mutta hyvässä yhteisymmärryksessä komitean kanssa. Akatemian erityistavoitteena on olla innostava, uudistusmielinen ja tulevaisuutta ennakoiva. Se antaa olympiakomitean käyttöön erikoisosaajia huolehtimaan peruskirjan vaatiman olympismin levittämisestä ja vaalimisesta kehittää tehokkaita kasvatusohjelmia komitean sisällä. Akatemia on julkaissut kirjansen *Understanding Olympism*, joka on jaettu kaikille komitean ja akatemian jäsenille. Lisäksi kaikille on jaettu seuraavat julkaisut: *Olympic Charter*, *IOC Reforms*, *Olympic Movement's Antidoping Codes*, *Ethics Codes*. Koulujen käyttöön : *Olympic Flame Kit*.

Olympiakasvatus on liitetty Uuden-Seelannin koulujen opetussuunnitelmaan *Attitudes and Values*:

Olympic Ideals in Physical Education. Näin ollen kuuluu jokaisen lapsen oikeuksiin saada olympiakasvatusta. Akatemian mielestä on tärkeää pitää yllä kansainvälisiä kontakteja ja osallistua kansainvälisiin seminaareihin.

Olympic Solidarity
Richard Palmer, GBR

Olympic Solidarity määrittellään usein KOK:n urheilun kehitysosastoksi. Peruskirja määrittelee sen: ”Olympic Solidarity on KOK:n osasto, jonka tehtävänä on jakaa se avustus, jonka KOK on myöntänyt kansallisille olympiakomiteoille, erikoisesti niille, jotka sitä eniten tarvitsevat.”

Rahat, jotka Olympic Solidarity jakaa, ovat niitä rahoja, jotka olympiakisojen radiointi- ja televisio-oikeuksista on maksettu KOK:lle. Nelivuotisbudjetit ovat kasvaneet jatkuvasti. Alustaja antoi varsin seikkaperäisen selostuksen kuinka varat käytetään. Olympic Solidarity maksaa mm. nuorten istunnon osanottajien matkakustannuksia (yksi tyttö/yksi poika 50 % kummankin matkoista/maa). Yksi osanottaja maksetaan olympia-akatemi-an johtajien istuntoon. Edelleen rahoitetaan erilaisia projekteja. Osanottajia kiinnosti erikoisesti, kuinka paljon OS antaa kansallisille olympiakomiteoille. Toivottiin, että akatemian kasvatustyöhön tarkoitettut rahat olisivat korvamerkittyjä, koska monella osanottajalla oli sellainen käsitys, että komiteat käyttävät rahat johonkin muuhun toimintaan. Mr. Palmer ei lämmenny korvamer-

kitylle rahalle. Olympia-akatemioiden projektianomukset pitää toimittaa olympiakomitean kautta Olympic Solidaritylle.

The Sydney 2000 National Olympic Education Programme
Mrs. Susan Crawford, AUS

Susan Crawford oli vuodesta 1997 vuoteen 2000 vastuussa kansallisen olympiakasvatusohjelman suunnittelusta, kehittämisestä, arvioinnista, markkinoinnista ja materiaalin toimittamisesta 10 500 kouluyhteisölle Australiassa. Ainutlaatuista ohjelmassa oli se, että se jaettiin joka kouluyhteisöön Australiassa, se integroitiin kasvatuksellisiin tavoitteisiin ja päämääriin ruohonjuuritasolle. Ohjelma käytti erilaisia viestintäkanavia, se yritti laajentaa olympiakasvatuksen historiallista tulkintaa tähän päivään sopivaksi. Australian Olympia-akatemia halusi panna olympiakasvatuksen palvelemaan kansakuntansa nuoria niin, että se olisi kestävä perintö nuorten mielissä vielä kisojen jälkeenkin. Mrs. Crawford sanoi, että ennen vuotta 1997 useimmilla opettajilla ja oppilailla ei ollut minkäänlaista käsitystä olympiakasvatuksesta, joka muodostuu monesta osasta. Olympismi on neljän pilarin varassa: urheilu, kasvatus, kulttuuri ja ympäristö. Pilarien väliin mahtuu erilaisia osia, jotka lisäävät kansainvälistä ja globaalista yhteisymmärrystä kansojen sisällä ja niiden kesken. Olympiakasvatus lisää yhteishenkeä, suvaitsevaisuutta, toisten ihmisten hyväksymistä ja kunnioittamista, ystävyyttä ja iloa, joka löytyy ponnistuksesta.

Olympiakasvatusmateriaalia oli paljon ja se oli monipuolista. Sen teki mahdolliseksi sponsorit. Fairfax -sanomalehti painatti heinäkuussa vuonna 1998 O-News, the Olympic Student Newspaper -julkaisua 3 miljoonaa kappaletta 3–12-vuotiaille lapsille. He saivat sen koulunsa kautta. Lehteä voitiin käyttää opetuksessa ja se kattoi kaikki opetusmateriaaleihin kuuluvat aineet. Lisäksi se antoi kisoihin liittyvää ajankohtaista tietoa ja sisälsi mm. urheilijoitten esittelyjä ja haastatteluja. Materiaalin kuului opettajien oppaat ja nuorille kirjat, julisteita, videoita, sekä CD-romeja, jotka sisälsivät erilaisia tehtäviä, esim. nimikkeillä ”Ympäristöystävälliset kisat”, ”Olympiaihanteet tutuiksi”, ”KIDS”. Internet-ohjelma kutsui ystävyyskouluja eri puolilta maailmaa. Taideohjelma tuotti 11 000 taideteosta, jotka ilahduttivat urheilijoita heidän huoneissaan olympiakylässä.

ERILAISIA KIELIOHJELMIA

Ystävyysohjelmassa Australian ja muiden maiden olympiajoukkueiden kanssa oppilaat tutustuivat eri maihin ja niiden kulttuuriin. G Day G Day Song, ”You are the heroes of the world”, laulettiin olympiakylässä, kun toivotettiin joukkueet tervetulleiksi olympiakylään.

2500 yläasteen oppilasta kuljetti soihtuviestiä, 9000 nuorta osallistui seremonioihin ja 2500 nuorta oli vapaaehtoisina mukana.

Yhteenvedona voi sanoa, että australialaiset nuoret tietävät paljon olympialiikkeestä ja kansakunnista, jotka osallistuivat kisoihin. Myön-

teinen suhtautuminen olympialiikettä kohtaan lisääntyi ja kasvatusohjelma lisäsi kansainvälistä yhteisymmärrystä. Virallinen raportti ei ole vielä ilmestynyt.

RYHMÄTYÖT

Eri ryhmissä pohdittiin vastauksia erilaisiin kysymyksiin, joihin muutamien oli todella vaikea vastata: Miten kansallinen olympiakomitea voi arvioida ohjelmiansa tehokkuutta ja laatua?

Mitä voisi siirtää kansallisen olympiakomitean ja akatemian käyttöön Sydney 2000 -ohjelmasta?

Analysoikaa haasteita, joita kohdattaisiin, jos luotaisiin globaalit raamit olympiakasvatusohjelmille. Millaisia ehdotuksia IOA:lle? Miten voi ”built-up friendship” edistää kansainvälistä ymmärrystä? Näihin voi itse kukin miettiä vastauksia.

Nämä olivat mielestäni tärkeimmät alustukset ja aiheet. Näiden lisäksi oli koko joukko muita, joista luettelo lopussa.

Osanottajien puolesta kiitän Suomen olympiakomiteaa mahdollisuudesta osallistua tähän istuntoon ja toivon, että yhteistyö aktivoituu komitean ja akatemian jäsenen kesken, niin kuin useissa puheenvuoroissa ja mm. Mr. Filaretoksen suulla toivottiin Olympiassa.

ANJA JÄRVINEN
AKATEMIAN PJ.

MUUT LUENNOT :

Keeping of Records and Archives. Why and How? by Mrs. Angie Rizakos, IOC; Olympism and Multicultural Education by Prof. Dr. Neise Abreu, BRA; Olympic Education in Universities by Prof. Daniel de la Cueva, ARG

Katja Huotari ja Tommi Ojanen

KANSAINVÄLISEN OLYMPIA-AKATEMIAN NUORTEN ISTUNTO OLYMPIA/KREIKKA 19.6.– 4.7.2001

JOHDANTO

Vuosien aikana kasvanut kiinnostus olympia-aatteeseen ja sen kansainvälisyyteen kasvoi entisestään, kun tulimme valituksi kansainvälisen olympia-akatemian 41. nuorten istuntoon Kreikkaan.

Ensimmäiset mielikuvat ennen matkaa olivat melko ristiriitaiset, emme oikein tienneet mitä oli tulossa, ja kuitenkin tunsimme suurta ylpeyttä saadessamme edustaa isänmaatamme maailman kansojen edustajien kokoontuessa yhteen olympiahengen vallitessa. Mielikuvia matkan kiinnostavuudesta ja tärkeydestä olimme saaneet aikaisemmilta Suomen edustajilta, jotka olivat kehuneet aikaansa Kreikassa uskomattomaksi ja sanoneet tekevänsä melkein mitä tahansa päästäkseen takaisin Olympiaan vielä elämänsä aikana.

Matkalla akatemiaan mietimme, mitä olisi edessä. Emme kuitenkaan voineet avavistaa läheskään kaikkea mitä lopulta koimme.

Ateenan lentokentällä saimme kuvan akatemian tärkeydestä. Vastaanotto oli hoidettu ammattimaisesti ja kuljetus hotelliin sujui vaivattomasti muiden edustajien kanssa. Olimme aloittaneet suuren seikkailumme

Nuorten istunnon suomalaisedustajina olivat Tommi Ojanen ja Katja Huotari.

olympiayhteisössä, lähes 100 muuta kansallisuutta edustavan 200 ihmisen kanssa. Haluammekin lämpimästi kiittää kaikkia niitä jotka tekivät tämän matkan mahdolliseksi meille. Toivomme että jatkossakin mahdollisimman moni olympia-aatteesta kiinnostunut nuori pääsisi kokemaan saman minkä me koimme näiden kahden uskomattoman viikon aikana.

ATEENA

Jo saavuttuamme hotelliin havaitsimme monet eri kulttuurit ja kansallisuudet. Oli selvää, että oppisimme metkan aikana uusia tapoja ja

ehkäpä jopa jotain uutta kieltäkin. Ateenassa majoituimme Holiday Inn-hotelliin kahdeksan hengen huoneisiin. Huonetoverimme näyttivät jo maailman toista puolta meille, nimittäin eteläistä pallonpuoliskoa. He tulivat Paraguayasta ja Etelä-Afrikasta. Tällä tavalla saimme heti uutta tietoa kulttuurieroista. Myös ruokailut hotellissa olivat tärkeä osa tutustumista toisiin osanottajiin. Pöytäkunnan sisällä syntyi aina kiinnostavia keskusteluja, kun joku ryhtyi kertomaan omasta maastaan ja sen tavoista. Kierrellessämme ensimmäisenä iltana Ateenan kaduilla tiesimme että tulisimme kokemaan elämämme mielenkiintoisimmat kaksi viikkoa.

Järjestetyssä kiertoajelussa Ateenassa näimme muinaisen Akropolisin suuruuden, tutustuimme heti Belgian kuninkaallisten jälkeen ensimmäisten nykyaikaisten olympiailaisten kisojen näyttämöön, olympiapiuistossa vierailimme jälkeen suuntasimme vuoden 2004 olympiastadionia sekä samassa yhteydessä sijaitsevaa uimastadionia kohti. Kaikkialla kaupungissa huokui into vuoden 2004 kesäkisoja ajatellen. Ihmiset pyrkivät kaikin tavoin saamaan kaupungin valmiiksi kisoja varten, jotta kisavierailu olisi mahdollisimman viihtyisää.

Ateenassa olomme kohokohta oli tietysti Akropolista vastapäätä olevalla Pnyx-kukkulalla järjestetty juhmallinen avajaistilaisuus 20. kesäkuuta 2001. Tilaisuus oli samalla kunniainosoitus syrjään siirtyvälle kansainvälisen olympiakomitean puheenjohtajalle Juan Antonio Sama-

ranchille, joka on ottanut osaa 21 puheenjohtaja vuoden aikana 17 olympiakomitean nuorten istunnon avajaisiin. Paikalla olivat myös Kreikan urheiluministeriön edustaja Georgios Floridis, Ateenan pormestari Dimitris Avramopoulos ja KOK:n jäsenet Nikos Filaretos, Lambis Nikolaou ja Robert Steadward.

Virallisen tilaisuuden jälkeen saimme kunnian kätellä ja vaihtaa muutaman sanan itse Juan Antonio Samarachin kanssa. Avajaisten jälkeen ohjelmassa oli illanvietto meren rannalla olevassa ravintolassa. Söimme hyvin ja pidimme hauskaa aina yli puolen yön. Osanottajista suorastaan huokui ilo, avoimuus ja ystävällisyys. Olympiahenki alkoi vähitellen vallata mielemmme.

KOHTI OLYMPIAA

Seikkailumme olympiayhteisösämme jatkui jo seuraavana päivänä, jolloin suuntasimme kohti muinaisten kisojen pitopaikkaa Olympiaa. Viisi bussillista maailman eri kansallisuuksia kulki poliisin saattaessa pois kiireisestä Ateenasta. Matkamme vei kuitenkin ennen Olympiaa Delphiin, muinaiseen oraakkelin kaupunkiin. Vierailtuamme Delphi n raunioilla ja museossa matkustimme jälleen kohti Olympiaa. Pienen lauttamatkan jälkeen aloimme olla jo lähellä päätepysäkkiämme. Ajaessamme läpi Olympian kylän, pienen ja aivan tavallisen näköisen, jokainen odotti jo suurella innolla miltä nuo muinaiset kisapaikat näyttäisivät. Elämys olikin suuri, kun ajoimme niiden ohi. Vaikka suuri osa sen ajan suorituspaikoista olivatkin pelkkiä kiviä ja raunioita, saattoi aistita kaiken sen kunni-

an ja ikuisuuden mitä rauniota säteilivät. Seuraavana päivänä tutustuimme tarkemmin ja ohjatusti raunioihin ja museoon Olympiassa.

Päivän kohokohta oli kuitenkin virallinen avajaisseremonia itse akatemiassa. Paikalla olivat mm. akatemian presidentti Nikos Filaretos, Elis-provinssin piispa, muinaisen Olympian pormestari ja Kreikan ulkoministeri Georgios Papandreou. Tilaisuus huipentui seppeleen laskemiseen Pierre de Coubertinin muistomerkillä. Yhteisen valokuvan jälkeen istunto olikin valmis alkamaan todenteolla.

KANSAINVÄLINEN OLYMPIA- AKATEMIA

Kansainvälisen Olympia-akatemi-
an oma konferenssikeskus sijaitsee
muinaisessa Olympiassa, vihreän
luonnon keskellä. Paikka on kau-
kana suurkaupungin vilinästä ja
pauhusta. Rauhallisuus ja hiljaisuus
ovat sen parhaat puolet. Majoitus
Olympia-akatemiassa on järjestetty
joko 6–8 hengen huoneissa, joissa
on 2 suihkua ja 2 WC:tä tai uudem-
missa 2 hengen huoneissa, jotka on
varustettu omalla pesutilalla. Kaikis-
sa huoneissa on myös ilmastointi,
koska lämpötila voi kohota kesäi-
sin aina 40 asteeseen varjossa. Ma-
joitus ei ehkä vastaa 5 tähden ho-
tellitasa, mutta on oikein mukava.
Etenkin isommissa huoneissa asu-
minen on erittäin mielenkiintoista,
koska esimerkiksi Tommin huo-
neessa oli edustajia Euroopasta
(Tshekki, Espanja ja Suomi), Afri-
kasta (Zimbabwe), Etelä-Amerikasta
(Argentiina) ja Aasiasta (Turkmenis-
tan). Osanottajat saavat hyvän ku-

van eri maanosien ihmisistä ja hei-
dän kulttuureistaan. Ruokala/kah-
vio sijaitsee majoitushuoneiden vä-
lissä toisella tasolla akatemian toi-
miston/hallinnon ja tietokonehuo-
neen kanssa. Ruoka-puoli oli mel-
ko yksipuolista ja rasvaista, mutta
jälkiruokana olleet hedelmät olivat
tuoreita ja erittäin maukkaita. Uusi
uljas luentosalarakennus tarjosi suu-
ren nykyaikaisen auditorion ja laa-
jan olympiakirjaston. Harrastemah-
dollisuudet olivat akatemiassa hy-
vät; 2 koripallo-, 2 lentopallo- ja 2
tenniskenttää, uima-allas, pingis-
pöydät, jalkapallokenttä sekä tiili-
murska juoksurata pitivät huolen ur-
heilun tarpeista.

LUENNOT

Kahden kolmen päivän jakson
aikana kävimme läpi 12 hyvin pi-
dettyä luentoa. Aiheet vaihtelivat
olympiakisoista, kisojen talouteen,
olympiakasvatuskoulutukseen, do-
pingiin ja naisten osallistumisesta
kisoihin. Luennoitsijoina olivat mm.
seuraavat KOK:n jäsenet; Jacques
Rogge (nykyinen KOK:n puheen-
johtaja), Robert Steadward, Sam
Ramsamy, Lu Shengrong, Helen
Brownlee ja WADA:n puheenjohta-
jan ominaisuudessa Dick Pound.
Muita luennoitsijoita olivat mm.
KOK:N lääketieteellisen komission
puheenjohtaja Patrick Schamasch,
Kreikan kulttuuriministeri Konstan-
tinos Kartalis ja arkeologian profes-
sori Athanasios Kalpaxis. Luennot
kestivät 30–45 minuuttia, jonka jäl-
keen saimme esittää kysymyksiä
luennoitsijalle. Keskustelu oli aika
ajoin melko värikästä ja jotkut ky-
symykset saivat luennoitsijan jopa

vähän kiivastumaan. Aika ei aina vaan riittänyt kaikkien tiedonnälkäisten tyydyttämiseen. Aatteelliset kysymykset kiinnostivat selvästi enemmän köyhempiä maita, kun taas enemmän lääketieteeseen/talouteen rajatut luennot herättivät keskustelua myös rikkaampien maiden edustajien keskuudessa. Kuitenkin kaikki luennot olivat mielenkiintoisia ja niistä sai jokainen varmasti ajateltavaa.

KESKUSTELURYHMÄT

Luennot olivat kuitenkin vain osa oppimista akatemiassa. Tärkeimmät ja mielenkiintoisimmat keskustelut käytiin pienryhmissä, joissa oli noin 12 osallistujaa ja 1–2 ryhmänvetäjää. Vastauksia etsittiin mm. seuraavanlaisiin kysymyksiin; Onko vammaisurheilu huippu-urheilua? Kuinka teknologia auttaa tekemään kiisoista paremmat kuin edelliset? Naisten osanotto urheilujohtajuudessa? Dopingin käyttö?, Olympiakasvatus ohjelmien käyttö ja filosofia? Ja lisäksi monet muut. Vastauksia näihin kysymyksiin ei varsinaisesti ollut, vaan tarkoitus oli saada aikaan ryhmän sisällä keskustelua ja herättää kaikki miettimään näitä kysymyksiä syvällisemmin. Näkökulmia löytyikin mitä monenlaisia aina kinaamiseen saakka. Kuitenkin aina päädyttiin yhteiseen mieliteeseen ja valittiin joku lukemaan ryhmän vastaus ”omaan kysymykseen” muille ryhmille yhteisessä purkutilaisuudessa. Ryhmäkeskustelut olivatkin kaikkein parasta antia oppimisen kannalta, koska ryhmänvetäjän avulla päästiin ratkaisuihin ja yhteisymmärrykseen vaikeis-

sakin kysymyksissä kulttuurieroista huolimatta. Iso kiitos tästä kuuluu juuri ryhmänvetäjille yhteenve-tojen teosta.

VAPAA-AIKA OLYMPIASSA

Opiskelu vaatii myös vapaa-aikansa, näin oli myös akatemiassa. Päivät olisivat olleet liian pitkiä ilman urheilua tai taideharrastuksia. Maalaaminen, valokuvaus, tanssiminen ja runous olivat keinoja kehittää taiteellista puoltaan. Näissä työpajoissa toimi hyvin ohjaajina Roslyn Carrington, Angeliki Diki-Yannoulaki ja Kevin Whitney, he pitivät ammattitaidollaan huolen osanottajien taiteen eteenpäin viennistä. Itse olimme kuitenkin enemmän mukana urheiluaktiviteeteissa. Näihin kuuluivat jalkapallo, koripallo, lentopallo, tennis ja pöytätennisturnaukset. Ottelu tai kaksi päivässä piti kunnon korkeana ja mielen virkeänä. Lisäksi loppupuolella järjestetty uimagaala oli iloinen kisailutapahtuma lämpimässä auringon paisteessa. Valitettavasti yleisurheilukisoja ei tällä kertaa järjestetty innokkaiden puutteen takia. Pelit olivat tiukkoja, mutta reiluja. Isommilta loukkaantumisilta vältyttiin, mitä nyt pieniä mustelmia tuli joskus. Luentojen välissä järjestettiin myös päivän matkan hiekkarannalle, joka toimi mainiona paikkana akkujen lataamiseen ja ajatusten selvittämiseen. Sosiaaliset illanvietot olivat myös osa ohjelmaa. Saimme kokea mitä erilaisempia esityksiä kolmen illan aikana. Oli tanssia, karatea, näytelmiä ja laulua. Suurimpana ilmistyksenä skandinaavien esittämä speaktaakkelimainen Lucia-kulkue

lämpimän Kreikan pimenevässä yössä. Iltojen viettoon kuuluivat myös olympia-aiheiset filmi-illat, jolloin katsoimme olympiakasvatus filmejä. Iloisimmat ja muistiin painuvimmat hetket kuitenkin koimme Olympian pikkukaupungin pikkukuppiloissa iltaan viettäessämme. Ihmiset kertoivat juttuja ja nauttivat yhdessäolostaan. Kaikki saivat kymmenittäin uusia ystäviä ja toivotaankin, että yhteydet säilyvät, ainakin omat nettisivut ja sähköpostilista antavat siihen hyvät mahdollisuudet.

PÄÄTÖS

Kaikki hyväkin päättyy aikanaan, sen saimme kokea myös Olympiasa. Nopeasti kuluneiden kahden viikon jälkeen olikin jo aika pitää pää-

töstilaisuus, joka oli rennon juhallinen. Diplomit jaettiin, puheet pidettiin ja osanottajien lahjat jaettiin. Tilaisuus päätettiin arvokkaasti Olympiahymniin.

PALUU

Vähän nukutun yön jälkeen matkasimme bussilla Ateenaan, jossa vietimme viimeiset yhteiset hetkemme muistellen menneitä kahta sanoinkuvaamatonta viikkoa Akropolisin alla sijaitsevassa ravintolassa. Seuraavana päivänä olikin jo hyvästien aika. Ryhmämme pieneni aina vaan pienemmäksi, kunnes olimme jo kotona. Muistot ja uudet ystävät onneksi säilyvät muistoissamme. Ehkä jonakin päivänä pääsemme takaisin Olympiaan muistelemaan näitä menneitä kahta viikkoa.

Kreikan Olympia 20.-27.7.2001, Petri Haapanen

5 TH JOINT INTERNATIONAL SESSION FOR EDUCATORS AND OFFICIALS OF HIGHER INSTITUTES OF PHYSICAL EDUCATION

Istuntoon Kreikan Olympiassa osallistui 63 henkilöä 39 eri valtiosta kaikista eri maanosista. Osallistujat ovat liikunnanopettajia, yliopistoissa toimivia luennoitsijoita ja opettajia, sekä maidensa olympiakomiteoiden ja Akatemioiden jäseniä. Suomesta oli itseni lisäksi Jyväskylän yliopiston professori Lauri Laakso. Kaikkia meitä yhdisti ajatus ihmisen hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä, joita voidaan toteuttaa liikunnan avulla. Olympialiike on osa tätä kasvatusta.

Istunnossa oli luennoitsijoita viidestä eri valtiosta. Luentojen aiheet vaihtelivat olympiahistoriasta Kreikan Ateenassa v. 2004 pidettäviin kesäkisoihin, sen suunnitelmiin ja siihen mitä muut niiltä odottavat sekä liikunnan merkityksestä ihmisen ja koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Luentojen yhteydessä meillä oli ryhmäkeskustelut luentoihin liittyvistä asioista. Vapaa-ajan vietimme uima-altaalla, pelaillen lentopalloa tai pöytätennistä. Illan hämärtyessä istuimme joko päärakennuksen portailla tai läheisessä kylässä keskustellen ja ajatuksia vaihdellen. Viikko oli minulle ja varmasti muille mukana olleille ainutlaatuinen ja mahtava kokemus.

Petri Haapanen osallistui kasvattajille suunnattuun istuntoon.

LIIKUNTAKASVATUS

Nykyaikaisen olympialiikkeen perustajan Pierre de Coubertinin periaatteena oli yhteiskunnan hyvinvoinnin edistäminen erityisesti nuorten kasvatusohjelman avulla. Se vaati uusien periaatteiden luomista niin kouluihin kuin kilpакentille. Hän loi Ranskalaisiin kouluihin uuden kasvatusjärjestelmän, jossa liikunnalla oli ensiarvoisen tär-

keä asema. Coubertin halusi herättää idean olympiakisoista uudelleen, jossa maailman nuoret kokoontuisivat yhteen kilpailemaan ystävyysnimissä. Antiikin kisojen ”pakanallisuudesta” luovuttiin ja kisoille asetettiin uusia arvoja ja toimintaperiaatteita rauhan ja kansainvälisyyden nimeen, jotka oli helpompi hyväksyä eri valtioissa, maassa harjoitetusta uskonnosta huolimatta.

Olympiakasvatuksella on kaksi toimintaperiaatetta liikunta ja kasvatus. Liikunnan avulla kasvattaminen sen arvojen oppiminen ja vahvistaminen ovat toimivan yhteiskunnan perusta. Lapsen ja nuoren kokonaisvaltainen kasvattaminen; parhaansa yrittäminen, tekemisen ilo, reilu peli ja toisten kunnioittaminen ovat niitä arvoja, joita, liikunnanalan kasvattajat haluavat välittää.

On mielenkiintoista kuinka vähemmän kehittyneet maat taistelevat jokapäiväisestä elämästään ravinnon puutteen takia kun taas enemmän kehittyneissä maissa tuskaillaan liikunnan puutteen tuomista terveysongelmista. Meillä yhteiskunnan muuttuminen, kiireinen elämäntapa, hyötyliikunnan ja liikuntatuntien väheneminen näkyvät jo nyt ihmisten terveydessä, mutta miltä tilanne näyttääkään vuosien kuluttua, jos meno jatkuu samansuuntaisena. Se markka / euro, joka sijoitetaan myönteistä liikuntakasvatusta kehittävään toimintaan vähentää monikertaisesti sosiaali- ja terveyspuolen kuluja.

Liikkumisesta saatava hyöty lap-

selle lapsuudessa kuin aikuiselle aikuisena on hyvinkin samansuuntaista, sillä se vahvistaa tervettä mielenkuvaa, vahvistaa lihaksistoa ja luustoa. Liikunta auttaa kestävämpään vaikeisiin tilanteisiin ja helpottaa ympäristön tuomia paineita. Nykyisin on saatu uusia tuloksia siitä kuinka tärkeää esimerkiksi aivojen hermojärjestelmien ja kehon liikeratojen kehittymisen kannalta on liikkua monipuolisesti. Juuri liikunnanpuutteen takia varhaislapsuudessa työllä on myöhemmin kielteisiä liikuntakokemuksia, koska heidän liikunnallinen kehitys kärkeä ja hienomotoriikan osalta ei ole poikien tai liikunnallisten tyttöjen tasolla, näin onnistumisen kokemuksia on vaikeampi saada. Poikien tilanne on toinen sillä he leikkivät liikunnallisia leikkejä pienestä pitäen.

Liikkumattomuus tuo mukanaan myös sen, ettei liikunnasta saatuja kokemuksia niin myönteisiä kuin kielteisiä osata käsitellä. Olen itse usein naurahtanut amerikkalaisille heidän tavastaan toimia eri tilanteissa mutta liikuntakasvatuksen osalta voin nähdä, että seuraavassa kuvattujen tilanteiden voivat olla tulevaisuutta myös Suomessa. Osissa Yhdysvaltoja vanhemmat joutuvat käymään pakollisilla reilun pelin kursilla, jossa heille kerrotaan miten omaa lasta kannustetaan myös tappion hetkellä, miten muiden joukkueiden pelaajia ja tuomaria kunnioitetaan. Tätä ennen lapset eivät pääse pelikentälle. Järkyttävänä esimerkkinä tohtori Mimi Murray mainitsi kuinka heti pelin jälkeen kaksi vanhempaa selvittivät välejään

tapellen lasten silmien edessä toisen vanhemman kuollessa. Usein lapset tiedostavat vanhempien toiminnassa osaavat ohjata heitä oikeaan suuntaan. Eräässä ottelussa isä haukkui tuomaria tehdyistä ratkaisuista. Aikansa kuunneltuaan pelikentällä ollut lapsi meni isänsä luo ja sanoi, että tuomaria tulee kunnioittaa haukkumisen sijaan.

ATEENAN KISAT 2004

Ateenan kisojen järjestelykomitea tekee Kreikan hallituksen kanssa kovasti työtä, jotta kisojen järjestelyt onnistuisivat. Suunnitelmat ovat mittavat ja usein niitä on moitittu julkisuudessa joko niiden suurellisuuden tai hitaan käytännön toteutuksen kannalta. Kreikassa kulttuuriperintee ja historian kunnioittaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä asioita. Kesän 2004 kisoihin valmistautumisessa ne näkyvät historiallisten kohteiden kunnostamisella niin Ateenassa kuin Olympiassa ja muissa merkittävässä paikoissa. Itse näkisin vielä oleellisempänä sen työn mitä tehdään tavallisten ateenalaisten ja kreikkalaisten eteen. Ateenassa liikenneongelmat ovat mielettömät. Moottoritiet ja erityisesti julkisten kulkuvälineiden mm. metrojen rakentaminen ovat omiaan hillitsemään ruuhkia ja vähentämään ilmansaastumista. Nyt tällä hetkellä Ateenassa on loistava uudistettu lentokenttä, moottoritiet suurelta osalta valmiina ja maanalainen metro kulkee halki kaupungin. Kaupungin julkisivua siistitään katoilla ja seinustoilla olevien mainosten poistamisella. Lisäksi vanhoja alueita ja rakennuksia uudelleen

kunnostetaan ja pyritään hyödyntämään kisoja ajatellen esimerkiksi vanhasta lentokenttäalueesta ja sen halleista rakennetaan soutustadion.

Olympismi on Kreikan koulujen oppiaineena. Kesän 2002 aikana noin 1000 opettajaa on koulutettu jakamaan tietoa olympialiikkeen historiasta ja nykypäivästä. Kouluihin on tätä varten valmistettu oma materiaali 6–16-vuotiaille lapsille ja nuorille, viikoittain televisiossa menee ohjelmaa samasta aihealueesta. Kaikella tällä on oma tärkeä tavoitteensa. Se tavoite on toisaalta oman maan kulttuurihistorian, olympialiikkeen kasvatuksellisten arvojen vahvistaminen mutta myös vapaaehtoisten talkoolaisten hankinta. Kreikassa ei ole yhtä vahvaa pyyteetöntä vapaaehtoistyöntekijöiden perinnettä urheilun saralla kuin Suomessa. Tästä syystä myös Kreikan hallitus on varmistamassa seuraavien kesäkisojen onnistumista sitoutumalla kaikilla eri hallinnon aloilla ohjaamaan toimintaa.

Materiaalin ovat valmistaneet maan asiantuntijat vapaaehtoistyönä. Se sisältää kirjasarjan ja videonauhan. Kirjat ovat 6–9-, 10–12- ja 13–16-vuotiaille tarkoitetut työkirjat, 460 sivuinen opettajanopas, tuntien toteutusmallit ja ”Despina and the Dove (kyyhkynen)” -satukirja, jonka on kirjoittanut lapsille Eugene Trivizas. Se on tyypillinen satu hyvän (rauha, olympialiikkeen hyvien perinteiden vaaliminen) ja pahan (sota, epärehellisyys, kateus, viha) valtataistelusta, jossa lukijan ratkaistavaksi jää kumpi voittaa. Kyseinen materiaali toimitetaan jokai-

selle kisoihin osallistuvalla valtiolle.

KATSOMOSSA KIEHUU

Jokaisella järjestävällä maalla on kisojen aikana hyvä nostattaa omaa kansallista identiteettiään. Välillä kansallisuustunne nousee liian suuriin mittasuhteisiin, menestykseen keinolla millä hyvänsä. Se tulee esiin joko urheilijan valmistautuessa kisoihin, toimitsijan tai katsojien toiminnassa. Se mihin voisimme tällä hetkellä eniten vaikuttaa on katsojien käytös ja toiminta. Usein vastustajan suorituksen väheksymisen tulee näkyviin buuauksena tai vihellyskonserttina. Meidän tulisi enemmän kunnioittaa urheilijoiden esityksiä huolimatta siitä mistä maasta he tulevat. Tässä yhteydessä on hyvä miettiä kilpailemisen perusajatusta. Siihen tarvitaan joku toinen joukkue tai joitain toisia yksilöurheilijoita ja siinä kilpaillaan yhteisesti sovittujen saantöjen mukaan. Oma joukkuetta tai suosikkia on hyvä kannustaa mutta vastustajan suoritusta ei saa väheksyä epäasiallisella toiminnalla.

BOIKOTIT OHI

Tällä hetkellä näyttää siltä, että olympiakisat edustavat sen verran voimakasta kansainvälistä hyväntahtoisuutta ettei niitä enää haluta boikotoida 1960 -1980 lukujen tapaan. Mikä kansakunta haluaisi olla tuomitsemassa järjestöä, joka pyrkii rauhaan ja kansojen väliseen suvaitsevaisuuteen? Rauhan merkeinä ovat olleet Koreoiden marssiminen yhteisen lipun alla Sydneyn 2000 kisoissa, Irakin pommitusten

loppuminen Naganon kisoissa 1998 kisojen ajaksi. Lisäksi olympialiike tekee yhteistyötä YK:n eri järjestöjen ja elimien mm. UNICEF:in kanssa.

DOPING = HUUMEET

Huippu-urheilun syöpää dopingia ja siitä kiinni jääneitä urheilijoita on kohdeltu lempeästi ja usein myös silmät ummistaen. Kuinka pitkälle kiellettyjen aineiden kohdalla voidaan mennä, sillä kyse ei ole pelkästään maineesta ja kunniaista vaan menestyksen tuomasta hinnasta, terveydestä. Koko ajan tulee lisää tietää siitä, että doping an aiheuttanut huippu-urheilijoiden ennenaikaisia kuolemia tai terveydelle vaarallisia tilanteita ja kaikki nämä ovat aiheutuneet toimista oman menestymisen eteen kiellettyjen aineiden avulla. Koska puhtaaseen urheiluun ja liikunnan harrastamiseen suositeltavana vaihtoehtona lapsille ja nuorille on esille tulleiden doping-tapausten jälkeen vaikeutunut. Itsessään liikunta tarjoaa niin monia hyviä puolia niin fyysisesti kuin henkisesti. Itse näen, että doping ja huumeet kulkevat yhteiskunnassamme kasi kädessä. Molempien käyttö on lisääntynyt, sen usein järjestelmällistä (myyjä-välittäjä-ostaja), testaaminen an vaikeaa tai se halutaan tehdä vaikeaksi yksilön suojaan vedoten. Ainoat keinot, joilla asiaan voidaan vaikuttaa ovat ihmisten asenteet, tiedotusvälineet, testaaminen ja kovemmat rangaistukset.

TODELLISET VOITTAJAT

Kaupallistuminen on osa nykypäivää niin urheilussa kuin olympia-

liikkeen parissa. Olympialiike on myyvä tuotemerkki. Sen ympärillä pyöriivät huikeat summat televisio-oikeuksista alkaen. Kaikkeen tähän tarvitaan urheilijoita. Menestyvä urheilija huomataan, siksi hänelle on tärkeämpää voittaminen kuin osallistuminen. Hän myös voittaa enemmän vilpillä kuin häviää kunniaakkaasti. Tiedotusvälineiden tehtävänä on tarjota lukijoille ja katsojille sankaritarinoita. Nykyisin toimittajat tuovat esille kilpailujen voittajat, erityisesti moninkertaiset voittajat muistetaan. Palkintojenjaossa palkitaan aina kolme parasta, miten kaikki osallistujat saisivat heidän ansaitsemansa huomion, onhan joku urheilija mahdollisesti taistellut itsensä kisoihin loukkaantumisten tai elämässä muuten esiintyvien murheiden takia. Palkintojenjakoon odotetaan Ateenassa mahdollisesti uutta ratkaisua. Alkaisiko uusi aikakausi, jossa osallistuminen on jälleen voittamista tärkeämpää tai kilpailijat häviävät enemmän kunnialla kuin voittavat vilpillä.

MITEN SEUROISSA?

Varsinainen pohjatyö asenteiden muuttamiseen niin reilun pelin, vastustajan kunnioittamisen, koko elämän ajan kestäväen terveiden ja liikkunnallisten elämäntapojen oppimiseen tehdään seurojen järjestämissä harjoituksissa esimerkiksi Suomen kohdalla yli 7000 seurassa. Urheilijat, seurojen ohjaajat ja valmentajat ovat malli esimerkkejä, joista lapset ottavat oppia. Sen takia ei ole samantekevää miten ohjaajat ja valmentajat viestittävät ja toimivat harjoituksissa. Ohjaajien

koulutuksessa panostetaan harjoitusten toteuttamiseen eli siihen, että lapsi oppii tietyt taidot tietyllä tavalla. Suunnitelmia ja oppaita on reilun pelin toteutuksesta paperilla, mutta sen siirtäminen käytännön harjoituksiin on pidempi aikainen prosessi, jota täytyy tehdä tietoisesti jokaisessa harjoituksessa.

MITEN KOULUISSA?

Suomalaisilla koululaisilla on ollut mahdollisuus saada kasvatusta olympismiin sen reiluun peliin ja suvaitsevaisuuteen nyt muutaman vuoden ajan. Tätä varten kouluilla on oma olympiakasvatusmateriaali, jossa on erityisesti panostettu reilun pelin osuuteen. Vääksyn koulu on ollut tällä saralla johtava suunnan näyttäjä. Koulussamme on toteutettu olympiaviikkoja vuodesta 1997 alkaen. Olympiaviikkojen aikana on käyty läpi olympialiikkeen perusperiaatteita, tutustuttu eri maihin, puhuttu terveistä elämäntavoista, liikuttu, laulettu ja piirretty hyvän yhteishengen ja reilun pelin nimissä. Mutta asia ei saa unohtua viikkojen jälkeen vaan toivottavasti se omaksutaan tavaksi toimia ja käyttäytyä jatkossakin, koko elämän ajan.

OPPINA

Olympismin hyviä periaatteita toteutetaan kisojen aikana ja sen jälkeen ne taas hyvällä mielin unohdetaan. Tätä varten olisi hyvä tuottaa yhden olympiadin kestävä suunnitelma siitä mitä myös välivuosien aikana tehdään. Nyt syksyllä olisi hyvä järjestää kouluille piirustuskil-

pailu, jossa parhaimmat työt otettaisiin mukaan Salt Lake Cityn kisakylään urheilijoidemme iloksi.

Suomen Liikunnan ja Urheilun kanssa voitaisiin toteuttaa saman suuntainen liikuntakampanja hiihdon osalta kuin viime kevään loistava "Liiku maailman ympäri". Reittillä voitaisiin tutustua sekä talvikisoja järjestäviin maihin että eri maiden talviurheilun historiaan.

Suomalaiset lapset voisivat valita kisojen aikana suomalaisen tai muiden maiden edustajista reilun pelin urheilijan.

Olympiaurheilijoiden tuen saannin yhteydessä velvoite esimerkiksi liseen toimintaan ja myönteiseen

esiintymiseen. Haastatteluissa kommentit tupakoinnin ja huumeiden vaaroista.

Rekisteri olympiakasvatusmateriaalia toteuttavista kouluista.

Pro gradu -työ olympiakasvatusmateriaalikouluissa. Sen toteuttaminen, kokemukset ja kehittämistoi-
menpiteet.

Päivänavausteksti opettajalehteen samalla tietoisuuden levittäminen olympiaviikoista.

Kirjoituskilpailu aihealueena: Myönteinen kokemus urheilussa, esimerkiksi käytös liikuntatunnilla tai urheiluseuran harjoituksissa.

SUOMEN OLYMPIA-AKATEMIAN
14. ISTUNTO 13.10.2001
DIANA-AUDITORIOSSA HELSINGISSÄ

09.00	Ilmottautuminen ja kahvi
09.30	Istunnon avaus Anja Järvinen, Olympia-Akatemian puheenjohtaja
09.45	Tuleeko urheilun lapsitähdistä huippu-urheilijoita? Kari Uusikylä, professori, Helsingin yliopisto
10.45	Katsaus KOK:n tilanteeseen Peter Tallberg, Kansainvälisen olympiakomitean jäsen
11.05	50 vuotta Helsingin olympiakisoista vuonna 2002 Jouko Purontakanen, Suomen Olympiakomitean pääsihteeri
11.20	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu vuonna 2002 Martti Huhtamäki, puheenjohtaja, Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu Keskustelu
12.00	Lounas
13.00	Nuoren urheilijan kasvaminen huipulle Haastateltavina taitoluistelija Elina Kettunen ja hänen valmentajansa Susanna Haarala. Haastattelijana Anna Sorainen, viestintäpäällikkö, Suomen Olympiakomitea
13.45	Suomalaisen huippu-urheilun uudet haasteet Tapani Ilkka, puheenjohtaja, Suomen Olympiakomitea
14.30	Koulujen Olympiakasvatusmateriaali Anja Järvinen, Olympia-Akatemian puheenjohtaja Petri Haapanen, opettaja, Vääksyn koulu
15.00	Raportit Kansainvälisen Olympia-Akatemian istunnosta Kreikassa Katja Huotari ja Tommi Ojanen 19.6.–4.7.2001 Petri Haapanen 20.–27.7.2001 Anja Järvinen ja Mirja Virtala 29.7.–5.8.2001
15.30	Päätös, diplomien jako Kahvi

*Tapani Ilkka ja
Jari Lämsä.*

Sukunimi	Etunimi	Yhteisö	Asema	Lisätieto
Ahlroos-Tanttu	Päivi	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu	vt.aluejohtaja	
Alaja	Pertti	Suomen Olympiakomitea	hallituksen jäsen	
Alanen	Timo	Sibbo Skyttegille r.f.	puheenjohtaja	
Björkman	Ingmar	Finlands Svenska Idrott CIF	kunniajäsen	
Dahlberg	Gustav	Suomen Purjehtijaliitto	ent. SOA:n jäsen	
Fang	Zhang	Wushu-liitto	varapuheenjohtaja	
Federley	Björn	Yleisradio/FST	urh.ohjelmien tuottaja, SOA:n jäsen	
Fohlin	Kaj-Erik	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu	projektipäällikkö	
Friström	Roy	Helsingfors Simsällskap r.f.	puheenjohtaja	
Haapanen	Petri	Vääksyn koulu	opettaja, SOA:n jäsen	alustaja
Haapaniemi-Koskinen	Tellervo	Suomen Urheiluliitto	varapuheenjohtaja	
Haarala	Susanna	Suomen Taitoluisteluliitto	taitoluisteluvallmentaja	alustaja
Havia	Outi	Suomen Työväen Urheiluliitto	naistaimikunnan varapuh.joht.	
Heinonen	Leila	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu	taloussihteri	
Heinonen	Paavo	Turun kaupunki	kansliapäällikkö	
Heinonen	Riitta		lehtori	
Helenne	Antti	Myllypuron ala-aste	luokanopettaja/liikuntavast.	
Hietala	Marika			
Hirvola	Sanna	Suomen Pesäpalloliitto	projektipäällikkö	
Homén	Carl-Olaf	Suomen Liikunta ja Urheilu	puheenjohtaja	
Huhtamäki	Antti	Myllypuron ala-aste	luokanopettaja/liikuntavast.	
Huhtamäki	Martti	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu	puheenjohtaja	alustaja
Huotari	Katja	Suomen Liikunta ja Urheilu	suvaitsevaisuuspäällikkö	alustaja
Huttunen	Ari	Virtuaalinen Suomi	yhteyspäällikkö	
Häkinen	Pirkko-Sisko	Kontulan ala-aste	rehtori	
Hämäläinen-Bister	Riitta	Suomen Taitoluisteluliitto	toiminnanjohtaja	
Ilkka	Tapani	Suomen Olympiakomitea	puheenjohtaja	alustaja

Jalantie	Tuomo	Pro Olympia	jäsen	
Jänkälä	Pentti	Suomen Liikunta ja Urheilu	hallituksen jäsen	
Jäntti	Yrjö	Helsingin kaupunki	varavalt., liikuntalautak. jäsen	
Järvinen	Anja	Suomen Olympia-Akatemia	SOA:n puheenjohtaja	alustaja
Kanerva	Jari	Suomen Urheilukirjasto	osastonjohtaja, SOA:n jäsen	alustaja
Kantola	Anna-Maria	Liikauttajat ry	puheenjohtaja	
Karjalainen	Uuno	Kontu 72 r.y.	puheenjohtaja	
Katter	Stefan	Wushu-liitto	puheenjohtaja	
Kauravaara	Kati	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu	liik.yo, kouluttaja	
Kervinen	Birgitta	Suomen Työväen Urheiluliitto	varapuheenjohtaja	
Kettunen	Elina		taitoluistelija	alustaja
Kinnunen	Raija	Suomen Liikunnanohjaajat	toiminnanjohtaja	
Kivestö	Mikko	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu	hallituksen jäsen	
Korpisaari	Satu	Lautasaaren ala-aste	luokanopettaja/liikuntavastaava	
Kostiainen	Veikko	Keravan Urheilijat	toiminnanjohtaja	
Küttner	Mia	Helsingin kaupunki, liikuntavirasto	lähiöliikuttaja	
Laakso	Sari	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu		
Laine	Pekka		opettaja	
Lakkasuo	Teemu	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu		
Latonen	Henri	Opiskelijoiden Liikuntaliitto	puheenjohtaja	
Laurell	Hannu	Suomen Paralympiayhdistys	puheenjohtaja	
Laurila	Ilpo	Suomen Palloliitto/Uusimaa	piirijohtaja	
Lehikoinen	Petri	Fysiomax Oy	fysioterapeutti, valmentaja	
Lehtonen	Kyösti	Kellokosken Alku ry	puheenjohtaja	
Lempinen	Batu	Vuosaari Golf Helsingi	golf pro/nuorisovastaava	
Lindroos	Per	Solvalla Idrottsinstitut	tf.rektor	
Lucenius	Ulla			
Lämsä	Jari	Kilpa- ja huippu-urheilun tutk.kesk.	tutkija	
Magnusson	Lizzelott	Sveriges Olympiska Akademi		
Martiskainen	Seppo	Suomen Urheiluliitto	hallituksen jäsen	
Mattila	Raija	Opetusministeriö	kulttuuriasianneuvos, SOA:n jäsen	
Merikoski-Silius	Tuuli	Suomen Olympiakomitea	opinto-ohjaaja	
Myllys	Marja	Tiirismaan koulu	lehtori	
Mäkitalo	Sarri	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu	Tosi Nuori Suomi, kouluttaja	
Norha	Pärila	Alppilan Salamet ry	puheenjohtaja	
Norrena	Henrik	Suomen Valmentajat ry	toiminnanjohtaja	
Nyrhinen	Timo			
Ojanen	Tommi	Vierumäen Urheiluopisto	liikunnanohjaajaopiskelija	alustaja
Papunen	Mirja	Urheiluopisto Kisakeskus	rehtori, SOA:n jäsen	
Pekkala	Marjatta	Helsingin sosiaalivirasto	vast. ohjaaja/Tosi Nuori Suomi, ohj.	
Pihanen	Juha			
Piispanen	Ari	Suomen Jääkiekkoliitto	koulutuspäällikkö	
Puntila	Olli	Suomen Olympiakomitea	hallituksen jäsen	

Puonti	Pulmu	SvoLi	toimialapäällikkö	
Purontakanen	Jouko	Suomen Olympiakomitea	pääsihteeri, SOA:n jäsen	alustaja
Puskala	Pirjo	Suomen Olympiakomitea	yhteyspäällikkö	
Rahunen	Esa	Suomen Kanoottiliitto	hallituksen jäsen	
Raitala-Heikkinen	Inari	Suomen Olympiakomitea	toimistopäällikkö, SOA:n sihteeri	
Rasinperä	Kosti		SOA:n jäsen	
Raula	Eeva	Suomen Sulkapalloliitto	järjestöpäällikkö	
Ruuskanen-Himma	Eila	Suomen Liikunta ja Urheilu	viestintäpäällikkö	
Salmi	Pertti	Helsingin Ilves ry	toiminnanjohtaja	
Salojärvi	Ulla	Helsingin opetusvirasto	opetuskonsultti	
Sankola	Mikko		opiskelija	
Sarpakunnas	Jukka	Lohjan Urheilijat	puheenjohtaja	
Sorainen	Anna	Suomen Olympiakomitea	viestintäpäällikkö	alustaja
Tahvanainen	Päivi	Naarasleijonat NALE ry	johtokunnan jäsen, pelaaja	
Tallberg	Peter	Kansainvälinen Olympiakomitea	jäsen	alustaja
Tidström	Brita	Finlands Svenska Idrott CIF	verksamhetsledare/sekreterare	
Tikkanen	Helena	Kannelmäen Voimistelijat ry	puheenjohtaja	
Tilli	Timo	Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu		
toimittaja		STT-Urheilu		
toimittaja		YLE tv-urheilu		
Torppa	Jaakko	Tuusulanjärven Urheilijat	puheenjohtaja	
Turjanmaa	Maria	Kalajärven koulu, Pohjois-Espoon lukio	liikunnanopettaja	
Turpeinen	Matti	Vantaan Liikuntayhdistys	yhteyshenkilö	
Uitto	Eila	SvoLi	lajipäällikkö	
Uunila	Jukka	Suomen Olympiakomitea	kunniapuheenjohtaja	
Uusikylä	Kari	Helsingin yliopisto	professori	alustaja
Vain	Arved	Eesti Olümpiaakadeemia	jäsen	
valokuvaaja		Lehtikuva Oy		
Valta	Aleksi	Opiskelijoiden Liikuntaliitto	koulutus- ja järjestösihteeri	
Virtala	Mirja	Opetusministeriö	kulttuuriasianneuvos	
Virtanen	Ossi	Fed. Int. De Philatelie Olympique	jäsen n:o 132	
Ylikantola	Pekka	Haagan ala-aste		

OPENING ADDRESS

On behalf of the Olympic Academy I bid you all heartily welcome to our Session.

If I were to ask you who was the founder of the modern Olympic movement, your answer would come right away. But what did Pierre de Coubertin dream of? We know that he wanted to advocate a philosophy of life that would unite the body, the will and the mind. He preached about the educational importance of sport and strove to develop a way of life where joy is found in effort, where educational values are drawn from good examples and where the universal respect of humanity is embedded in the ethical values of sport. Since the very beginning of his quest the Baron wanted to create a cultural centre that would promote these Olympic ideals. In 1949 the IOC decided to establish the International Olympic Academy (IOA) to promote and spread Olympic education. Olympia in Greek Peloponnesus, the site of the Ancient Olympic Games, was selected as the location for the Academy, and the Greek Olympic Committee was entrusted with the task of its direction and organisation. The International Olympic Academy was inaugurated in the summer of 1961 and has been active ever since.

The International Olympic Committee has entrusted the National Olympic Committees with the task of developing and protecting the Olympic movement in their respective countries. This duty entails promoting the Olympic idea, realising its core values – fair play, spirit of community and tolerance – in all areas of life, as well as furthering the educational values of sport and physical activity. The Finnish Olympic Committee has entrusted these tasks to the Finnish Olympic Academy which was founded in 1987. At the moment there are over 100 active National Olympic Academies all over the world.

THE FINNISH OLYMPIC ACADEMY

In organisational sense the Finnish Olympic Academy is a commission of the Finnish Olympic Committee. Its members, 11 at present, are nominated by the Finnish Olympic Committee for a term of one Olympiad. The responsibilities of the National Olympic Academies are defined by the IOC. The most important of these is promoting the ethical and educational values of the Olympic movement. The Finnish Olympic Academy has two principal forms

of activity: annual Sessions and the Olympic Education Project targeted at schools.

The Inaugural Session of the Finnish Olympic Academy was held in December 1987 in Finlandia Hall in Helsinki, in connection with the 80th Anniversary of the Finnish Olympic Committee. Since 1990 the annual Sessions have been held in various regional centres in order to bring broader groups of citizens into the sphere of the Olympic movement. The Olympic Education Project, targeted at elementary schools, was launched in 1995. The principles of education at our schools are based on the same core

objectives as those upheld by the Olympic movement: to raise our young people to become mentally and physically balanced, co-operative, tolerant and peace-abiding citizens who apply the rules of fair play in their daily lives. The Olympic idea gives useful tools for this work to parents, teachers and coaches. In order to help educators in this work the Olympic Academy has prepared a package of teaching material, of which a revised version was published last year. The basic package will be presented here together with additional material prepared specifically for the Salt Lake City Winter Games.

Kari Uusikylä, Professor, Department of Teacher Education, University of Helsinki

WILL CHILD PRODIGIES BECOME TOP ATHLETES?

The fields of interest for a child are partly determined by hereditary characteristics. When a child chooses his (her) own sport and “falls in love” with it, he has good chances to develop into a special talent, even into a top athlete. External influences – parents, teachers and coaches – play an important part in a child’s development. If the child has no love for his sport, it should not be

forced upon him by these outside authorities.

It is important to realise that talent is a process. It can live for its while, be born and then die. The psychophysical stages of individual development can not be altered. The way to the top must proceed through these steps. One should always have the patience to wait.

A sporting child should never be subjected to being a mere instrument with no free will. Every child is entitled to a safe, accepting and supporting environment. A child will learn all too easily that he is good enough only when he performs, wins and is the best: he must hide his feelings, creativity and joy. If children are overly indoctrinated in the importance and values of winning, most of prospective future champions will quit. There will be few winners and masses of losers.

Sport should be fun in childhood. Pain involved in top-level training should be voluntary, something for the adult athlete, not for the child. We have seen in Olympic sports children who have been forced to become top-level athletes. I will not mention sports by name here, but we can all use our eyes and our sense. Is victory so much more important than mental and physical health? We have come very far from traditional Olympic ideas.

PRINCIPLES IN COACHING CHILDREN

It takes years of hard work to develop into a top-level athlete. This is best done through love of the sport. A child should choose his sport by himself.

Children should never be divided into “good” and “bad” in sports. Everyone is entitled to education that supports human growth and purposeful life. There is much hidden talent that is hard to recognise as a child.

Coaching should always aim for the development of a realistic and positive self-image for the child. A coach should respect every child under his care.

Coaching should not aim for fulfilling the expectations of parents, teachers or coaches. These are best served by supporting the child’s independent growth. Sports stars should not be made by force.

No-one has to be perfect all the time. Everyone has a right to fail.

At some point, usually at 14 or 15 years of age (depending on the sport), it is wise for the child, his parents and his coaches to decide together how to go forward: Whether to aim for the top, and if so, what does this give to the child and what does it take from him?

Will children become top-level athletes? Some few will. Many others might, if coaches would give more thought to healthy psychological development of the child and the youth.

Peter Tallberg, Member of the International Olympic Committee

A LOOK INTO THE STATE OF THE IOC

In 1999 the President of the International Olympic Committee Juan Antonio Samaranch set a commission to reform the IOC. The principal issue at the time was retirement age of the members, which was lowered from 80 to 70 years. The term of the IOC President was limited to eight years, renewable once for one additional four-year term. Athletes were better involved in the decision-making process. The membership of the IOC will be limited to 115. Among these there will be 70 individual members, 15 representatives of the National Olympic Committees, 15 representatives of the International Sports Federations and 15 athletes. As for selection of Olympic host cities, it was decided that visits of IOC members to candidate cities should be banned. Selection criteria were also tightened.

The core of the Olympic movement is found in the National Olympic Committees. Currently there are 199 NOC's: 53 in Africa, 48 in Europe, 42 in Asia, 42 in the Americas and 14 in Oceania. The 123 current members of the International Olympic Committee represent 78 different nations, which leaves 121 NOC's with no

representation in the IOC. As we can see from these numbers, power is concentrated in relatively few hands. The Presidents of International Sports Federations represent 19 different nations, which is only 10 % of the number of all nations in the Olympic movement.

Athletes have more influence in the IOC than ever before. The Athletes Commission was founded in 1981 and has since the very beginning included some very interesting personalities. Sebastian Coe and Kipchoge Keino were among the first members of the Athletes Commission. The current rising star is Sergei Bubka who was elected as the first athletes' representative to the Executive Board of the IOC. Winter sports athletes elected their representatives to the Athletes Commission in Nagano in 1998. Eight members were elected by the summer sports athletes in Sydney in 2000. Sergei Bubka won the most votes and was re-elected. What makes these elections interesting is that the elected members of the Athletes Commission will also become members of the IOC. Our wrestler Tuomo Karila was elected to the

Athletes Commission of the European Olympic Committees last July in Rome. This chairman of this body is Sergei Bubka.

Why are people so interested in the IOC and its power structures? I believe that the source of all the passion is money. The IOC has, in fact, only one thing to sell: the Olympic rings. In 1980 their market value was 350 million dollars. If we add Nagano and Sydney together, the sum has risen to 3.75 billion dollars. Since 1980 the IOC has collected over 10.5 billion dollars of marketing revenue. By 2008 this sum is expected to rise to over 20 billion. The money from the rings is mainly channelled to the International Sports Federations. For instance, after the Sydney Games 189.7 million dollars were given to the Olympic summer sports federations, and after Nagano 1998 65.4 million to the winter sports federations. Many such federations are totally dependent on the support of the IOC. As an example, about one half of the budget of the

International Sailing Federation is covered by the IOC. National Olympic Committees also receive considerable sums of money.

Many things happened in the IOC during the presidency of Juan Antonio Samaranch. He has been heavily criticised, but he did achieve many good things. In Moscow in 1980, when he was elected President, there were 203 medal events in 21 different sports. In Sydney 2000 there were 300 events in 28 sports, with athletes from 199 countries competing for medals. The Winter Games have gone through similar development.

The new IOC President is Jacques Rogge. What are his greatest challenges? I believe that the first one is to hold safe and successful Games in Salt Lake City. Next in order are creating secure basis for the activities of the World Anti-Doping Agency, curtailing the growth of the Olympic Games and, finally, reform of the administrative structures of the IOC.

Jouko Purontakanen, Secretary General, Finnish Olympic Committee

50TH ANNIVERSARY OF THE HELSINKI OLYMPIC GAMES

The 50th Anniversary of the Olympic Games of Helsinki will be celebrated in many festive occasions in Finland during the spring and summer of 2002.

The festivities will begin in the spring with theme exhibitions prepared by the Sports Museum of Finland and the City of Helsinki. One of the highlights of the Anniversary will take place on July 12th on Pallastunturi Hill in Lapland, where a flame will be kindled from rays of the midnight sun – just like 50 years ago – and brought in torch relay to the main event of the Anniversary celebrations in the Helsinki Olympic Stadium on July 19th, the opening day of the Games of 1952. A series of festivals will be held along the route of the torch relay, most notably in Rovaniemi and Tornio. The main event will commemorate the Opening Ceremony and the original, unique Olympic spirit of 1952. It will be a people's festival, open to all citizens.

Other Anniversary events in 2002 include the Olympics Anniversary Games in modern pentathlon in Hämeenlinna, an international football match in Kotka, a

commemoration of Paavo Nurmi in Turku and other occasions in Lahti and Tampere. In Helsinki there will also be a festival at the Olympic Village in Käpylä and guided tours to the original venues of 1952.

Visitors will naturally be invited from countries who participated in the Helsinki Games. Some members of the original Olympic teams of 1952 will arrive from Hungary and Great Britain to participate in the main Anniversary event on July 19th, and we have received contacts to the same effect from China and Japan.

BECAUSE SPORT IS FOREVER!

Many recent developments in top-level sport have raised the question: why? We who work – and want to work – for Finnish sport should also look for an answer to this question. So why? Because for us sport is forever!

Top-level sport is in a stage of transition, caught in the turmoil of general social fragmentation. Sports life is becoming ever more difficult to fathom, just like the media world.

Professionalisation is probably the best term to describe the changes that are taking place in the sports world. Ever younger athletes learn to look at sport as a profitable profession, a world of business, power, media, managers and lawyers. The athlete in the centre of all this is challenged to find his or her own role, goals and the right means to realise them.

Sport is under strong and constant pressure to become more transparent and ethical. The morality of sport must be beyond reproach. This is quite true. Hard competition, search of superiority and continuous development are embedded in the very essence of top-level sport. This may lead to a conflict between goals and means on the one hand and the basic values of sport on the other hand. Given the high publicity value of and financial incentives of sports success, cheating may become a

tempting alternative. The consequences are only too well known: doping, health risks and serious image losses.

Athletes are more aware than before of their commercial value, and rightly so. Quite another thing is how they should realise this potential. Whose advice to follow? Whom to trust? How to maintain sanity in a situation where one should be state employee, private entrepreneur and folk hero at the same time?

The athlete's interest should be the main concern for all those who have influence on his or her life. The motives must be right and mutual rules should be agreed on for a long-term co-operation, which endures any momentary setbacks and conflicts.

We want to take good care of our athletes. Through the Olympic Committee athletes and coaches have at their disposal professional networks of coaching, education, student advice, health care and communication. We want to maintain our expertise in the changing world of sports and provide latest information of top-level sport.

Our objective is to unify all forces and know-how for the development of efficient, responsible and ethically sustainable Finnish top-level sport.

